

BETÆNKNING
OM
Vagtvirksomhed

Afgivet af det af
justitsministeriet
nedsatte udvalg om
private vagtselskaber

Betænkning nr. 1048
København 1985

Ju 00-173-bet.

ISBN 87-503-5710-7

JJ trykteknik a-s, København 10605

Indholdsfortegnelse.

Side

<u>Kapitel 1.</u> Udvalgets nedsættelse og kommissorium	5
<u>Kapitel 2.</u> Sammenfatning	7
<u>Kapitel 3.</u> Gældende retstilstand vedrørende privat vagtvirksomhed	10
<u>Kapitel 4.</u> Udvalgets arbejde og generelle overvejelser og forslag	15
1. Politiets samarbejde med Securitas	15
2. Udvalgets indhentning af oplysninger	16
3. Udvalgets generelle overvejelser vedrørende behovet for en lovgivning vedrørende vagtvirksomhed	17
4. Udvalgets generelle forslag til lovgivning vedrørende vagtvirksomhed	19
<u>Kapitel 5.</u> Udkast til lov om vagtvirk- somhed med bemærkninger til de enkelte bestemmelser	26
<u>Bilag.</u> Beskrivelse af forholdene i en række andre lande	71

Kapitel 1. Udvalgets nedsættelse og kommissorium.

Allerede i 1960'erne blev der rejst spørgsmål om en særlig lovgivning for vagtselskaber, idet der efter de gældende regler ikke er nogen begrænsning i adgangen til at påbegynde privat vagtvirksomhed, ligesom der heller ikke i øvrigt findes særlige regler på området.

Debatten i 1960'erne førte imidlertid ikke til, at der blev iværksat et udvalgs- eller lovgivningsarbejde, idet der ikke skønnedes at være et behov for en sådan lovgivning.

Fra slutningen af 1970'erne blev spørgsmålet taget op på ny, hvilket bl.a. gav sig udslag i en række folketingsspørgsmål om, hvorvidt justitsministeren ville tage initiativ til en lovgivning om private vagtselskaber. Debatten drejede sig i øvrigt især om politiets særlige samarbejde med et enkelt vagtselskab (Securitas) og dette selskabs adgang til i modsætning til de andre vagtselskaber at udruste sine vægttere med knipler.

På denne baggrund besluttede justitsministeren i november 1980 at nedsætte et udvalg om private vagtselskaber.

Udvalget fik til opgave at undersøge hele problemkredsen omkring automatisk alarmoverføring m.v. Udvalget skulle tage stilling til relationerne mellem politiet og de private vagtselskaber og herunder politiets modtagelse af automatiske alarmer. Udvalget skulle tillige undersøge behovet for lovregulering af de nævnte områder og i- bekræftende fald fremkomme med forslag til en sådan lovgivning.

Udvalget, hvis medlemmer blev endeligt udpeget i maj 1981, har haft følgende sammensætning:

Afdelingschef i justitsministeriet P. Lundbæk Andersen, formand.

Vicerigspolitichef Arne Baun, udpeget af rigspolitichefen.

Politidirektør i København P.V. Eefsen.

Politimester J. Skat-Rørdam, udpeget af Foreningen af Politimestre i Danmark.

Politiassistent Bjarne Jeppesen, udpeget af Dansk Politiforbund.

Direktør Fritz Busch, udpeget af Assurandør-Societetet.

Sekretariatschef Leif Senholt, udpeget af Det kriminalpræventive Råd.

Formand for Vagt- og Sikkerhedsfunktionærernes Landssammenslutning Jørgen Jørgensen, udpeget af Dansk Funktionærforbund.

Brandchef Per Miller, udpeget af Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen i Danmark.

Underdirektør Stig Andersen, udpeget af Dansk Arbejdsgiverforening.

Udvalgets sekretariat har bestået af kontorchef i justitsministeriet Peter Rhedin (indtil august 1984), kontorchef i justitsministeriet C.C. Duus (fra september 1984) samt fuldmægtig Torsten Hesselbjerg, justitsministeriet.

Med afgivelsen af denne betænkning har udvalget, der har holdt 27 møder, afsluttet sit arbejde.

Den 10. september 1985.

P. Lundbæk Andersen (formand)	Stig Andersen	Arne Baun	Fritz Busch
----------------------------------	---------------	-----------	-------------

P.V. Eefsen	Bjarne Jeppesen	Jørgen Jørgensen
-------------	-----------------	------------------

Per Miller	Leif Senholt	J. Skat-Rørdam
------------	--------------	----------------

/C.C. Duus

Torsten Hesselbjerg

Kapitel 2. Sammenfatning.

Betænkningens indhold omfatter en gennemgang af den gældende retstilstand vedrørende privat vagtvirksomhed i Danmark (kapitel 3) samt i et bilag en kortere beskrivelse af forholdene i en række andre lande.

Kapitel 4 vedrører udvalgets arbejde og generelle overvejelser og forslag. Herunder redegøres for, at det særlige samarbejde mellem Securitas og politiet blev bragt til ophør pr. 1. oktober 1982. Endvidere redegøres for de af udvalget indhentede oplysninger vedrørende privat vagtvirksomhed i Danmark. Herfra kan nævnes, at der findes ca. 70 egentlige vagtselskaber, heraf er Securitas langt det største med 1.200 ansatte. Der er installeret ca. 50.000 alarmeringsanlæg i virksomheder, private hjem m.v. Antallet af fejllarmeringer af politiet fra disse anlæg er meget stort, formentlig i størrelsesordenen 90-95 pct.

Det har herudover været udvalgets opgave indledningsvis at tage stilling til, hvorvidt der måtte anses at være et behov for en lovregulering af den virksomhed, der udøves af private vagtselskaber. Denne består i første række dels af den såkaldte vægtertjeneste, dels af den vagtvirksomhed, der udføres ved hjælp af tekniske anlæg (tyverialarmer m.v.).

I kapitel 4 gennemgår udvalget disse spørgsmål og konkluderer, at der bl.a. på grund af vægtertjenestens karakter og de mange fejllarmeringer af politiet bør indføres en lovgivning på området. Hovedtrækkene i denne lovgivning bør bestå i, at der kræves autorisation for at kunne udøve privat erhvervsmæssig vagtvirksomhed, og at ansatte i en sådan vagtvirksomhed skal være godkendt. For at begrænse antallet af de mange fejllarmeringer af politiet foreslår udvalget bl.a., at alarmer fra alarmeringsanlæg ikke må indføres direkte til politiet, men kun videregives til dette af personalet i en godkendt alarmercentral. En lovgivning på området bør indeholde en nærmere angivelse af betingelserne for meddelelse og fratagel-

se af autorisationer og godkendelser. I øvrigt bør der fastsættes regler for vagtvirksomhedens udøvelse, herunder for så vidt angår personalets uddannelse, uniformering, udrustning og brug af hunde m.v. Særligt kan nævnes, at det er udvalgets opfattelse, at der ikke bør kunne udøves vagtvirksomhed på offentligt område samt anvendes hunde disse steder, medmindre der er givet særlig tilladelse hertil. Udvalgets flertal (alle medlemmer med undtagelse af Stig Andersen) finder endvidere, at vagtvirksomhederne ikke bør have tilladelse til at udlevere stav til sine vægtene. Sammenfattende er det udvalgets generelle opfattelse, at formålet med en lovgivning på området ikke bør være at give vagtvirksomhederne særlige beføjelser, men derimod at udforme et regelsæt, der sikrer, at de udøver deres virksomhed på en for samfundet betryggende og forsvarlig måde.

I kapitel 5 har udvalget på denne baggrund udarbejdet et udkast til lov om vagtvirksomhed med bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Lovudkastet indeholder bl.a. en definition af, hvad der skal forstås ved vagtvirksomhed, og dermed en angivelse af det område, der foreslås reguleret af loven. I bemærkningerne hertil foretages der en nærmere stillingtagen til de mange afgrænsningsspørgsmål, der vil kunne opstå i den forbindelse.

Udvalget har ikke fundet det muligt og hensigtsmæssigt, at der i selve loven fastsættes bestemmelser om alle de forhold, der bør reguleres i forbindelse med lovens vedtagelse. Lovudkastet er derfor i vidt omfang udformet som en bemyndigelseslov, men i bemærkningerne til lovudkastets enkelte bestemmelser er der redegjort for, hvordan de forskellige bemyndigelsesbestemmelser efter udvalgets opfattelse bør udnyttes. Dette gælder således de tidligere nævnte spørgsmål om personalets uddannelse, uniformering m.v. samt tillige f.eks. spørgsmålet om, i hvilke tilfælde der bør gives tilladelse til vagtvirksomhed på offentligt område.

Udvalget har således - selv om det har medført visse gentagel-

ser - valgt at affatte betænkningen på den måde, at alle de oplysninger, vurderinger og forslag, der efter udvalgets opfattelse er nødvendige i forbindelse med en stillingtagen til den nærmere udformning af en eventuel lovgivning vedrørende vagtvirksomhed, er samlet i lovudkastet med tilhørende bemærkninger.

Kapitel 3. Gældende retstilstand vedrørende privat vagtvirksomhed.

1. Efter gældende lovgivning er der ingen begrænsninger i adgangen til at påbegynde virksomhed som privat vagtselskab. Der findes heller ikke regler om kontrol med udøvelsen af privat vagtvirksomhed, ligesom der ikke er fastsat særlige bestemmelser om eller krav til personer, der udøver denne virksomhed.

Efter den almindelige bestemmelse i straffelovens § 79, stk. 1, 2. pkt., er der dog mulighed for, når særlige omstændigheder taler derfor, ved dom for strafbart forhold at frakende en person retten til at drive virksomhed af den pågældende karakter, såfremt det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for (fremtidige) misbrug af virksomheden. Som eksempel på en sådan frakendelse kan nævnes Højesteretsdommen i Ugeskrift for Retsvæsen 1969, side 821, hvor en person blev dømt for bedrageri i forbindelse med tegning af abonnementer om tilsyn med bopælen ved bortrejse samt indtil videre frakendt retten til at udøve virksomhed, der bestod i at indgå aftaler om patrulje- eller vagttjeneste eller andet tilsyn med boliger.

Efter gældende lovgivning er det politiet, der har til opgave at opretholde sikkerhed, fred og orden, at påse overholdelsen af love og vedtægter samt foretage det fornødne til forhindring af forbrydelser og til efterforskning og forfølgning af sådanne, jfr. retsplejelovens § 108, stk. 1. I den forbindelse er der tillagt politiet en række beføjelser, som ikke tilkommer private borgere, herunder personalet i vagtselskaber, der således f.eks. ikke kan foretage anholdelse i videre omfang end andre privatpersoner. Disses adgang til at foretage anholdelser er reguleret i retsplejelovens § 755, stk. 2, jfr. stk. 1 og 4. Efter disse bestemmelser har pri-

vatpersoner, herunder vægttere, beføjelse til at foretage anholdelse eller rettere pågribelse af en person, såfremt den pågældende træffes under eller i umiddelbar tilknytning til udøvelsen af et strafbart forhold, som vedkommende med rimelig grund mistænkes for, og som er undergivet offentlig påtale. Anholdelsen skal være påkrævet for at hindre yderligere strafbart forhold, for at sikre hans foreløbige tilstedeværelse eller for at hindre hans samkvem med andre, jfr. stk. 1. Endelig må anholdelse ikke foretages, hvis frihedsberøvelse efter sagens art eller omstændighederne i øvrigt ville være et uforholdsmæssigt indgreb, jfr. stk. 4. Mens politiet kan tilbageholde i op til 24 timer, skal den private snarest muligt overgive den anholdte til politiet med oplysning om tidspunktet og grundlaget for anholdelsen, jfr. stk. 2, 2. pkt. Dette er baggrunden for, at det er mere træffende at karakterisere privatpersoners kompetence efter § 755 som en pågribelsesbeføjelse og ikke en anholdelsesbeføjelse. Anholdelsen eller pågribelsen skal i øvrigt foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader, og den private kan ikke - i modsætning til politiet - foretage personlig ransagning, jfr. retsplejelovens § 758, stk. 1. For så vidt angår de begrænsninger i adgangen til at anholde, der følger af den såkaldte proportionalitetsgrundsætning i retsplejelovens § 755, stk. 4, kan endelig bemærkes, at det ikke er muligt generelt at angive disse, idet det må bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, således af den endelige besvarelse af spørgsmålet henhører under domstolene.

Herudover kan det nævnes, at straffrihedsreglerne i straffelovens § 13 og § 14 om nødværge, lovlig retshåndhævelse og nødret også gælder for ansatte i private vagtvirksomheder. Magtansværelsen i forbindelse med en lovlig pågribelse, jfr. retsplejelovens ovennævnte regler, må dog ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at gennemtvinge selve pågribelsen, og adgangen til at anvende magt kan ikke anses for at være så vid som for politiets vedkommende.

Med hensyn til vægternes bevæbning gælder våbenlovgivningens regler. Efter disse kræver det politiets tilladelse at erhver-

ve, besidde, bære eller anvende f.eks. skydevåben eller gum-miknipler. Disse bestemmelser er blevet administreret på den måde, at ingen vægter har tilladelse til skydevåben (pistol), mens et enkelt selskab, nemlig Securitas, siden begyndelsen af dette århundrede har haft tilladelse til at udlevere knip-pel (stav) til sine vægttere.

Vedrørende uniformering gælder reglen i straffelovens § 132. Efter denne straffes med bøde den, som forsætligt eller med uagtsomhed på retsstridig måde benytter kendetegn eller dragt eller efterligninger heraf, som er forbeholdt dansk offentlig myndighed, f.eks. politiet.

2. For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt politiet er for-pligtet til at reagere på anmeldelser, der hidrører fra alarmeringsanlæg, må dette afgøres efter den almindelige regel i retsplejelovens § 742. Det følger af denne bestemmelse, at politiet skal foretage efterforskning, og i den forbindelse eventuel udrykning, når der foreligger rimelig formodning om et strafbart forhold, der forfølges af det offentlige. Priori-teringen og intensiteten af den efterforskning, der skal i-værksættes i den forbindelse, må i første række bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Herudover må det dog kunne tages i betragtning, at en meget betydelig del af alarmeringerne, indgået til politiet, hidtil har været fejl-alarmeringer, jfr. nærmere kapitel 4.2.

Endvidere kan nævnes, at der i tidens løb er udsendt nogle skrivelser om alarmeringsanlæg.

En skrivelse fra justitsministeriet af 6. maj 1952 til et pri-vat vagtselskab vedrører samarbejdet med politiet vedrørende anlæg, der er indrettet til lokal alarmering,, de såkaldte ind-brudsvarslingsanlæg.

I justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 18. marts 1969 anføres, at bl.a. under henvisning til den bølge af bankrøve-rier og forsøg herpå, der har fundet sted i den senere tid, bør ønskes om indføring til politistationerne af overfalds-

anlæg fra institutioner og pengeinstitutter imødekommes. Derimod må spørgsmålet om modtagelse af tyverialarmer, hvorfra fejlalarmeringer erfaringsmæssigt er særligt hyppigt forekommende, bero på forholdene i den enkelte politikreds.

I politimesterforeningens cirkulæreskrivelse af 18. januar 1973 henstilles det, at henvendelser om tilladelse til etablering af alarmeringsanlæg, der forudsætter politiets medvirken ved umiddelbar udrykning (d.v.s. uden at andre forinden på stedet har konstateret anledningen til alarmeringen), kun imødekommes på betingelse af, at anlægget forinden godkendes af politiets tekniske afdelinger.

Endelig kan i den forbindelse nævnes, at der i det storkøbenhavn-område fra omkring 1976 er etableret en ordning, hvor efter Securitas på hverdage fra kl. 6 - 20 og lørdage fra kl. 6 - 14 først videregiver en alarminformation til politiet, når en af selskabets alarmpatruljer på alarmstedet har konstateret, at der er tale om en ægte alarmering.

3. Som det fremgår af afsnit 1 og 2 er der ikke fastsat generelle lovregler vedrørende privat vagtvirksomhed. I lovgivningen findes der dog enkelte love, der medtager vagtvirksomhed og lignende under lovens anvendelsesområde eller særlige regler i loven.

I bogføringsloven nævnes således "vagtvirksomhed" som en af de erhvervsmæssige virksomheder, hvor pligten til at føre forretningsbøger påhviler personer, ansvarlige interessentskaber og kommanditselskaber (§ 1, stk. 1, litra C, nr. 19, i lov nr. 178 af 5. juni 1959).

Efter lov nr. 139 af 29. marts 1978 om visse forbrugeraftaler ("dørsalgsloven") gælder de særlige regler om forbrugers fortrydelsesret i lovens kapitel 3 - om aftaler indgået uden for fast forretningssted - også ved aftale om en løbende forpligtelse for den erhvervsdrivende til mod vederlag at foretage tilsyn eller vedligeholdelse af fast ejendom eller løsøre eller at udføre vagttjeneste (jfr. lovens § 5, stk.

2, nr. 1).

Efter hundeloven (lovbekendtgørelse nr. 380 af 26. juni 1969) gælder pligten i § 3, stk. 3, til at føre visse større hunde i bånd uden for København og byer over 15.000 indbyggere bl.a. ikke hunde, der benyttes af vagtselskaber eller lignende.

Fra hundelovens regler kan i øvrigt nævnes bestemmelsen i § 3, stk. 5, om de såkaldte pladshunde, hvorefter løsgående glubske hunde ikke uden politiets tilladelse må anvendes til bevogtning af pladser. Nærmere retningslinier for politiets meddelelse af tilladelse er givet i § 19 i justitsministeriets cirkulære nr. 148 af 2. august 1963. Heri anføres bl.a., at ansøgeren må godtgøre et rimeligt behov for anvendelsen af glubske pladshunde, f.eks. at der er tale om områder, hvor faren for tyveri eller hærværk ikke kan imødegås på normal vis ved forsvarlig aflukning.

Endelig kan nævnes, at det efter hundelovens § 2 er forbudt at holde hund på steder, hvor der ikke er beboelse, såsom i kolonihaver, medmindre politiet meddeler tilladelse dertil. Sådant tilladelse kan kun gives, når der skønnes at være sikkerhed for, at hunden vil blive passet forsvarligt, og tilladelsen kan til enhver tid tilbagekaldes. Hundelovens § 2 indebærer således, at anbringelse af hunde på ubeboede steder, herunder f.eks. på byggepladser og på industriområder uden for normal arbejdstid, kræver politiets tilladelse.

Justitsministeriet har i øvrigt over for udvalget oplyst, at man agter at udarbejde nærmere regler om de vilkår af dyreværnsmæssig karakter, som bør stilles i forbindelse med en tilladelse i henhold til hundelovens § 2 og § 3, stk. 5.

Kapitel 4. Udvalgets arbejde og generelle overvejelser og forslag.

1. Politiets samarbejde med Securitas.

Som nævnt i kapitel 1 om baggrunden for udvalgets nedsættelse bestod der et særligt samarbejde mellem politiet og et enkelt vagtselskab, nemlig Securitas. Udvalget anså det derfor som en af sine første opgaver at tage stilling til dette særlige samarbejde.

Samarbejdet bestod i, at et antal polititjenestemænd havde et ansættelsesmæssigt tilknytningsforhold til selskabet som konsulent eller som tilsynsførende, i begge tilfælde med nærmere definerede arbejdsopgaver. Endvidere havde Securitas i et antal politikredse fået tilladelse til opstilling af skabe til kontrolure, vægternes nøgletasker m.v. på politistationerne, typisk i kælderrum, garager og lignende.

Der var i udvalget enighed om, at det nævnte samarbejde mellem politiet og Securitas var forløbet positivt, bl.a. ud fra kriminalitetsforebyggende synspunkter, og at der derfor også i fremtiden måtte lægges vægt på, at de hidtidige gode samarbejdsrelationer blev bevaret.

Det var imidlertid samtidig udvalgets principielle opfattelse, at dette samarbejde ikke burde indebære, at Securitas på de to nævnte specielle områder havde en særstilling i forhold til andre selskaber. Udvalget lagde herved bl.a. vægt på, at eksistensen af en sådan særstilling ville kunne vanskeliggøre gennemførelsen af et nyt generelt regelsæt på området. Efter drøftelser med Securitas indstillede udvalget herefter i november 1981 til justitsministeriet, at det omtalte samarbejde blev bragt til ophør pr. 1. oktober 1982.

Justitsministeriet fulgte denne indstilling og henstillede

ved skrivelse af 27. november 1981 til Securitus, at samarbejdet mellem selskabet og politiet på de to nævnte områder blev bragt til ophør pr. 1. oktober 1982.

2. Udvalgets indhentning af oplysninger.

I juni 1981 anmodede justitsministeriet på foranledning af udvalget landets politikredse om en række oplysninger vedrørende private vagtselskaber.

Af de modtagne svar fremgik, at politiet havde kendskab til ca. 70 egentlige selskaber, som udførte vægtertjeneste og/eller installerede alarmeringsanlæg med eller uden egen alarmcentral. Det dominerende vagtselskab overalt i landet var Securitas, der drev virksomhed i så godt som alle landets politikredse, og som har 1.200 ansatte.

I øvrigt viser oplysningerne fra politiet, at personalet i en del vagtselskaber er uniformeret, og at der i et vist omfang (i ca. 30 selskaber) anvendes hunde. Den af politiet konstaterede kriminalitet begået af ansatte i forbindelse med tjenesten er af ret begrænset omfang. I 1979 viste en undersøgelse således, at der i 10 politikredse igennem de senere år var konstateret godt 30 tilfælde af sådanne lovovertrædelser, herunder nogle tilfælde af tyverier og vold samt en række overtrædelser af våbenloven, hundeloven og politivedtægterne. De fra politiet i 1981 modtagne oplysninger viste, at der siden 1. januar 1979 kun havde været et tilfælde af overtrædelse af straffeloven (vold, uberettiget brug af stav).

Ifølge oplysningerne fra politiet samt oplysninger indhentet af udvalget fra private vagtselskaber og firmaer, der installerer alarmeringsanlæg, må det antages, at der i dag er installeret ca. 50.000 alarmeringsanlæg i virksomheder, private hjem m.v. Det tilsvarende tal i 1981 var formentlig ca. 30.000 anlæg, og der er således sket en ret kraftig stigning i antallet af installerede alarmeringsanlæg i de senere år. Ca. 3.000 anlæg indføres direkte til politiet, resten via en alarmcentral.

Alarmsignaler fra disse anlæg, hvoraf der årligt indløber ca. 100.000 til politiet, udgør en betydelig belastning af politiets arbejde, idet antallet af fejlalarmringer af politiet er meget stort. Ifølge oplysningerne fra politiet udgjorde fejlalarmringerne i 1980 ca. 95 pct. af alle alarmringer, indgået til politiet.

Ud over de nævnte oplysninger har udvalget indhentet oplysninger fra en række andre lande om forholdene vedrørende privat vagtvirksomhed. En kort gengivelse heraf er foretaget i bilaget til betænkningen. Endvidere er der i et vist omfang redegjort for udenlandske regler i forbindelse med udvalgets forslag i lovudkastet med tilhørende bemærkninger.

3. Udvalgets generelle overvejelser vedrørende behovet for en lovgivning vedrørende vagtvirksomhed.

Efter kommissoriet har udvalget skullet tage stilling til behovet for en lovregulering vedrørende den virksomhed, som udføres af de private vagtselskaber. Denne omfatter særligt to former for virksomhed, nemlig dels den såkaldte vægtertjeneste, dels den virksomhed, der øves ved hjælp af tekniske anlæg (tyverialarmer m.v.).

Det er udvalgets opfattelse, at der eksisterer et legitimt behov for den virksomhed, som vagtselskaberne udøver, idet politiet ikke kan føre tilsyn med private områder som f.eks. virksomheder, boliger m.v. Det må ligeledes lægges til grund, at vagtvirksomhedernes personale i praksis varetager en væsentlig kriminalpræventiv funktion, og at en kontakt mellem politiet og vagtvirksomhederne må anses for værdifuld ud fra politimæssige synspunkter.

Der er således fra samfundets side knyttet en ikke uvæsentlig interesse til den virksomhed, som vagtselskaberne udøver, og alene dette forhold kunne efter udvalgets opfattelse tale for en lovregulering af området.

Hertil kommer, at vagtselskaberne udøver en virksomhed, der på grund af sin art og funktion indtager en særstilling i forhold til andre dele af erhvervslivet, idet der udføres opgaver, der kan minde om eller forveksles med politiopgaver. Da det er udvalgets opfattelse, at det primært er politiets opgave at opretholde ro og orden i samfundet, er det derfor af betydning for samfundet at have indseende og kontrol med vagtselskabernes virksomhed for at sikre, at de ikke udvikler sig til noget, der kunne opfattes som private politistyrker, og således, at de i det hele taget driver deres virksomhed på en betryggende og forsvarlig måde.

På grund af virksomhedens nævnte karakter har borgerne på samme måde et rimeligt krav på beskyttelse mod overvågning og kontrol fra vagtselskabernes side.

I sammenhæng hermed kan anføres, at udøvelse af privat vagtvirksomhed er forbundet med en særlig risiko for ulovligheder, og at der på tilsvarende områder i et vist omfang i lovgivningen er stillet krav om tilladelse til udøvelse af virksomheden, jfr. således loven om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed.

En lovregulering vil endvidere kunne indebære en sanering af branchen, idet mindre seriøse selskaber ikke vil kunne opfylde lovgivningens krav. Dette vil også være til fordel for forbrugerne, der kun kan være interesseret i, at vagtvirksomheden udføres på faglig kompetent måde, og at der stilles visse krav i forbindelse med såkaldt "salg af privat sikkerhed".

Herudover kan nævnes, at fagorganisationerne både på arbejdstager- og arbejdsgiversiden ønsker en lovregulering af området.

For så vidt angår særligt den vagtvirksomhed, der udføres ved hjælp af tekniske anlæg, kan bemærkes, at der er et klart behov for en regulering med henblik på at nedbringe det meget store antal fejlalarmeringer af politiet.

Imod at indføre en lovgivning på området kan anføres, at f.eks.

en autorisationsordning vil kunne indebære, at de autoriserede vagtvirksomheder fremtræder med en halvofficiel status og bliver opfattet som en art konkurrent eller erstatning for politiet. De vil med andre ord kunne betragtes som en slags hjælpepoliti, der endvidere på længere sigt muligvis ville kræve - og få - visse retshåndhavende beføjelser og/eller en i forhold til de øvrige borgere udvidet adgang til anholdelse, bevæbning m.v. Herudover kunne det fremføres, at der ikke er dokumenteret noget klart behov for en lovgivning. I den sammenhæng kunne det særligt fremhæves, at de foreliggende oplysninger tyder på, at der kun i ret begrænset omfang begås kriminalitet i forbindelse med private vagtselskabers virksomhed. Endelig kunne administrative hensyn anføres.

Sammenfattende er det udvalgets opfattelse, at der foreligger en klar overvægt af grunde, der taler for en offentlig regulering af de private vagtselskabers virksomhed. Udvalget har herved særligt lagt vægt på den udøvende virksomheds karakter og de mange fejlalarmeringer af politiet.

4. Udvalgets generelle forslag til lovgivning vedrørende vagtvirksomhed.

En lovgivning på området kunne udformes på den måde, at der alene blev fastsat bestemmelser, der regulerede visse sider af vagtselskabernes virksomhed, f.eks. vedrørende uddannelse, udrustning, brug af hunde m.v. En sådan regulering ville imidlertid efter udvalgets opfattelse ikke på tilstrækkelig måde kunne tilgodese de hensyn, der må ligge bag en lovgivning af den omhandlede karakter. Formålet med lovgivningen bør som nævnt ikke være at give vagtvirksomhederne andre eller særlige beføjelser, men derimod at udforme et regelsæt, der sikrer, at de udfører deres virksomhed på en for samfundet betryggende og forsvarlig måde. Dette kan ikke opnås alene ved en række strafbelagte forbuds- og påbudsnormer.

Udvalget finder således, at de nævnte formål mest hensigtsmæssigt opnås, såfremt der indføres en autorisationsordning for vagtvirksomheder, således som det også er tilfældet i f.eks.

Sverige og Finland. Endvidere svarer det til det forslag, som er indeholdt i udredningen fra det norske udvalg om vagtselskabernes virksomhed og tjenester m.v. fra juni 1984.

Hovedindholdet af en sådan autorisationsordning bør være, at personer og selskaber kan meddeles autorisation til at udøve vagtvirksomhed, såfremt de opfylder visse nærmere angivne betingelser, herunder særligt for så vidt angår vandel samt økonomiske og faglige forhold, der gør det antageligt, at de vil kunne udøve vagtvirksomheden på forsvarlig måde og således, at den i henseende til kvalitet og effektivitet vil kunne leve op til de inden for branchen gældende regler og kutymer for god og sædvanlig, faglig kompetent vagtvirksomhed. De nærmere regler herom findes i § 3 og § 4 i lovudkastet.

Det er endvidere udvalgets opfattelse, at formålet med loven kun kan opnås, såfremt der tillige stilles krav om, at vagtvirksomhedens personale er godkendt til ansættelse i virksomheden. Ud over et alderskrav på 18 år bør der stilles strenge vandelsmæssige krav, jfr. nærmere lovudkastets § 7 og bemærkningerne hertil med en angivelse af mulige undtagelser fra godkendelses- og alderskravet for så vidt angår visse grupper af ansatte.

En af de væsentligste - og vanskeligste - opgaver for udvalget har været at tage stilling til, hvordan vagtvirksomhed skulle defineres, og dermed, hvilke former for virksomhed der skulle være omfattet af en eventuel lovgivning. Udvalget har således skullet tage stilling, om en lovgivning alene skulle regulere erhvervsmæssig vagtvirksomhed, og i givet fald, hvordan erhvervsmæssig virksomhed i denne relation burde afgrænses. Udvalget har endvidere skullet vurdere særlige former for vagtvirksomhed, herunder bl.a. de såkaldte værditransporter og vagtvirksomhed ved bodyguards (personbeskyttelse i modsætning til tingsbeskyttelse). Endelig har udvalget indgående som et andet hovedspørgsmål drøftet de særlige problemer ved vagtvirksomhed på offentligt område, idet det som nævnt har været udvalgets principielle opfattelse vedrørende opgavefordelingen mellem politiet og private vagtvirksomheder,

at det primært bør være politiets opgave at opretholde ro og orden på offentligt område.

Det er udvalgets forslag, at alene erhvervsmæssig vagtvirksomhed umiddelbart bør være omfattet af loven. Baggrunden herfor er bl.a., at i modsat fald ville tilsyn med f.eks. naboens ejendom under dennes bortrejse falde ind under loven, hvilket der ikke er behov for, hvortil kommer, at loven i givet fald ville blive yderst vanskelig at administrere og håndhæve. Det er endvidere udvalgets opfattelse, at vagtvirksomhed, der udøves ved egne ansatte, altså i såkaldt eget regi, ikke skal betragtes som erhvervsmæssig i lovens forstand. Udvalget har dog samtidig fundet, at der bør være en adgang til at bestemme, at ikke-erhvervsmæssig vagtvirksomhed helt eller delvis skal være omfattet af loven. Denne adgang kan særligt tænkes udnyttet i tilfælde, hvor den ikke-erhvervsmæssige vagtvirksomhed har en høj grad af lighed med den virksomhed, der udøves af vagselskaberne, således f.eks. af ansatte i større virksomheder. I disse tilfælde finder udvalget, at der endvidere bør være mulighed for at bestemme, at alene kravene til de ansatte (øm godkendelse, uddannelse, uniformering, udrustning m.v.) skal finde anvendelse, uden at virksomheden skal være autoriseret.

Udvalget foreslår i øvrigt en tilsvarende regulering for så vidt angår vagtvirksomhed, der udøves af statslig eller kommunal myndighed, d.v.s., at denne virksomhed falder uden for loven, medmindre der er truffet anden bestemmelse herom.

Med hensyn til definitionen af vagtvirksomhed henvises til lovudkastet med bemærkninger. På dette sted skal anføres, at det centrale ved den såkaldte vægtertjeneste er, at der udøves personligt tilsyn med privat eller offentligt område for at skabe beskyttelse mod ulovlig indtrængning, tyveri, herunder indbruds- og butikstyveri, samt mod hærværk, brand og lignende. Vægternes opgave i den forbindelse bør primært være at observere og melde. Endvidere bør den egentlige magtudøvelse overlades til politiet.

I forlængelse heraf bør de private vagtvirksomheder som nævnt ikke have til opgave at overvåge den almindelige ro og orden i samfundet og langt mindre aktivt medvirke til opretholdelse heraf gennem udøvelsen af deres virksomhed. På den baggrund foreslår udvalget ikke personalet i en vagtvirksomhed tillagt beføjelser, der ikke også tilkommer andre private borgere til f.eks. at foretage anholdelser efter retsplejelovens regler eller udøve nødværge eller lovlig retshåndhævelse efter straffelovens regler. På samme måde finder udvalget heller ikke anledning til at foreslå en særlig beskyttelse af vægtere, f.eks. således, at vold mod disse skal behandles efter en særlig regel eller som vold mod tjenestemand i funktion efter straffelovens § 119. Udvalget forudsætter dog, at det i retspraksis vil blive anset som en straffeskærpende omstændighed, at der er udøvet vold mod en vægter, således som det bl.a. er tilfældet ved vold mod en taxachauffør, jfr. Højesterets dom gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1980, side 211. Dette svarer til opfattelsen hos det norske udvalg, mens den svenske lov om vagtselskaber sidestiller vold mod en vægter med vold mod en tjenestemand, ligesom den finske lov har en særlig bestemmelse om voldelig optræden over for en vægter.

Ud fra tilsvarende synspunkter har udvalget taget stilling til vagtvirksomhed ved bodyguards, vagtvirksomhed på offentligt område og anvendelse af hunde disse steder som led i virksomheden.

Man bør således efter udvalgets opfattelse være yderst tilbageholdende med at meddele autorisation til vagtvirksomhed ved bodyguards, og der bør i øvrigt fastsættes særlig strenge regler for denne form for vagtvirksomhed.

For så vidt angår vagtvirksomhed på offentligt område finder udvalget, at selve det forhold, at vagtvirksomheden udøves disse steder, automatisk indebærer, at virksomhedens formål ændrer karakter i retning af opretholdelse af ro og orden. Udvalget foreslår derfor, at vagtvirksomhed på offentligt område ikke uden videre skal være omfattet af en autorisation, men skal kræve særlig tilladelse. I den forbindelse bør der

navnlig lægges vægt på graden af offentlighed, knyttet til området. Om den nærmere udmøntning af disse principper for forskellige grupper af offentlige områder henvises til bemærkningerne til § 6 i lovudkastet. Her skal yderligere alene anføres, at anvendelse af hunde på offentligt område også bør kræve særlig tilladelse, og at der bør være en adgang i loven til at kunne forbyde vagtvirksomhed disse steder til enhver tid. En sådan bestemmelse vil bl.a. kunne anvendes til at forbyde et såkaldt privat vagtværn eller borgerværn på et bestemt offentligt område.

For så vidt angår den tekniske side af udvalgets kommissorium, alarmeringsanlæggene, har udvalget overvejet forskellige muligheder og løsninger med henblik på at nedbringe det alt for store antal fejlalarmeringer af politiet og den deraf følgende betydelige belastning af dets arbejde i form af unødvendige udrykninger m.v.

Den mest omfattende regulering af området ville være at indføre en typegodkendelsesordning for de enkelte alarmeringsanlæg. Ud over de mange vanskelige tekniske spørgsmål, der i den forbindelse skulle tages stilling til, ville en sådan ordning indebære oprettelsen af et godkendelsesorgan og i tilknytning hertil omkostninger af administrativ art. Det er derfor udvalgets opfattelse, at en sådan typegodkendelsesordning ikke bør indføres, såfremt der ved andre foranstaltninger kan opnås en tilfredsstillende regulering af brugen af alarmeringsanlæg med henblik på en betydelig nedgang i antallet af fejlalarmeringer af politiet.

På grundlag af oplysninger fra Det kriminalpræventive Råd finder udvalget, at en sådan regulering formentlig vil kunne tilvejebringes i første række ved et krav om, at alarminformationer fra alarmeringsanlæg kun må videregives til politiet af personalet i en godkendt alarmcentral. Som betingelse for godkendelse af alarmcentralen og dens fortsatte virke vil der kunne stilles sådanne tekniske krav til centralens udstyr, indretning og funktion m.v., at det overvejende antal alarm-signaler til alarmcentralen - muligvis ca. 80 pct. - vil blive

erkendt som fejlalarmeringer og derfor ikke videregivet til politiet. Af de videregivne alarminformationer skønnes antallet af fejlalarmeringer herudover at blive nedbragt noget i forhold til situationen i dag. Det nævnte krav vil således betyde en væsentlig nedgang i antallet af alarminformationer, der i det hele taget videregives til politiet, samt i øvrigt en stigning i antallet af ægte alarmeringer.

For at øge antallet af ægte alarmeringer yderligere foreslår udvalget, at der endvidere skal kunne fastsættes andre bestemmelser. De to vigtigste består i et krav om personlig eller anden tilsvarende observation på den lokalitet, der overvåges, inden videregivelse af alarminformationen til politiet samt en adgang til at pålægge vagtvirksomheden gebyrer for politiets behandling af fejlalarmeringer. Endelig skal der være en mulighed for at kunne tilbagekalde en godkendelse af en alarmcentral i tilfælde, hvor pålæg til indretningen og driften af alarmcentralen har vist sig utilstrækkelig til at undgå for mange fejlalarmeringer af politiet. Det kan også nævnes, at udvalget foreslår et forbud mod de såkaldte indbrudsvarslingsanlæg, der afgiver akustiske signaler på stedet.

Sammenfattende er det således udvalgets opfattelse, at der - indtil erfaringerne eventuelt måtte vise noget andet - ikke skønnes behov for en typegodkendelsesordning for de enkelte alarmeringsanlæg, såfremt området reguleres på den måde, der er skitseret ovenfor.

Med hensyn til udvalgets øvrige forslag til bestemmelser om fratagelse af autorisationer og godkendelser samt lovens administration m.v. henvises til lovudkastet med bemærkninger. Her skal nævnes, at udvalget finder, at der bør fastsættes visse uddannelseskrav til personalet, der sikrer, at de udøver deres virksomhed med kendskab til gældende lovgivning på området og i øvrigt på faglig kompetent måde. Udvalget foreslår endvidere, at vagtpersonalet - for at kunne kendes som sådant af befolkningen og for ikke at blive forvekslet med politifolk - som hovedregel skal bære uniform, og at denne skal være godkendt i hvert fald med hensyn til farven og ud-

formningen af større beklædningsdele.

For så vidt angår spørgsmålet om bevæbning af vægterne med stav finder udvalgets flertal (alle medlemmer med undtagelse af Stig Andersen) efter en gennemgang af de mange spørgsmål og hensyn i den forbindelse, at vægterne ud fra en samlet bedømmelse ikke bør gives tilladelse til at besidde stav, jfr. de omfattende bemærkninger til lovudkastets § 9.

I øvrigt er der enighed i udvalget om, at vagtvirksomhedernes køretøjer ikke må kunne forveksles med politiets "uniformerede" køretøjer, og at vægterne hverken må bære skydevåben eller håndjern.

Kapitel 5. Udkast til lov om vagtvirksomhed med bemærkninger
til de enkelte bestemmelser.

Udkast til lov om vagtvirksomhed.Kapitel 1.Lovens anvendelsesområde.Definition af vagtvirksomhed.

§ 1. Ved vagtvirksomhed forstås enhver selvstændig virksomhed, hvorved personer

- 1) fører tilsyn med privat eller offentligt område,
- 2) udfører værditransporter,
- 3) udøver beskyttelse af andre personer, eller
- 4) modtager og behandler alarmsignaler fra overfalds- eller indbrudsalarmeringsanlæg.

Som vagtvirksomhed anses endvidere enhver selvstændig virksomhed, der består i at føre kontrol med andres virksomhed som nævnt i 1. pkt.

Stk. 2. Ikke-erhvervsmæssig vagtvirksomhed samt vagtvirksomhed, der udøves af statslig eller kommunal myndighed, er dog kun omfattet af loven, i det omfang dette bestemmes af justitsministeren.

Stk. 3. Justitsministeren kan undtagelsesvis bestemme, at lovens regler helt eller delvis ikke skal finde anvendelse på en vagtvirksomhed.

Autorisation og godkendelse.

§ 2. Den, der udøver vagtvirksomhed eller indgår aftale herom, skal have autorisation hertil.

Stk. 2. Personalet i en vagtvirksomhed skal være godkendt efter reglerne i § 7.

Stk. 3. Alarmcentraler, hvorfra der til politiet videregives alarminformationer fra anlæg som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 4, skal være godkendt hertil, jfr. § 8.

Betingelser for meddelelse af autorisation.

§ 3. Autorisation kan meddeles personer, der

- 1) har dansk indfødsret,
- 2) har bopæl her i landet,
- 3) er fyldt 25 år,
- 4) ikke er umyndiggjort eller under lavværgemål,
- 5) ikke har anmeldt betalingsstandsning eller ikke er under konkurs,
- 6) ikke er dømt for strafbart forhold, der begrundet en nærliggende fare for misbrug af adgangen til at udøve vagtvirksomhed, jfr. borgerlig straffelovs § 78, stk. 2, og som
- 7) iøvrigt gør det antageligt, at de vil kunne udøve vagtvirksomhed på forsvarlig måde og i overensstemmelse med god skik inden for branchen.

Stk. 2. Kravet i stk. 1 om dansk indfødsret og bopæl i Danmark bortfalder i det omfang, dette har hjemmel i international aftale eller ved bestemmelser fastsat af justitsministeren.

§ 4. Autorisation kan meddeles aktieselskaber eller anpartselskaber, når de er registreret i aktieselskabsregisteret, og direktørerne og flertallet af bestyrelsesmedlemmerne opfylder betingelserne i § 3, stk. 1, nr. 1-4, jfr. stk. 2, og direktørerne og alle bestyrelsesmedlemmerne opfylder betingelserne i § 3, stk. 1, nr. 5-7. Der kan endvidere under tilsvarende betingelser meddeles autorisation til andre her i landet hjemmehørende selskaber med begrænset ansvar, foreninger, stiftelser og andre selvejende institutioner. Filialer af udenlandske selskaber m.v. af den i 1. og 2. pkt. nævnte art kan meddeles autorisation, såfremt dette er hjemlet i international aftale eller ved bestemmelser fastsat af justitsministeren.

Stk. 2. Indtræder der nye medlemmer i direktionen eller bestyrelsen, skal selskabet inden 14 dage foretage anmeldelse herom til den myndighed, der har meddelt autorisationen. Myndigheden afgør herefter, om autorisationen kan opretholdes.

Autorisationens indhold.

§ 5. En autorisation meddeles for bestemte former for vagtvirksomhed efter § 1, for et tidsrum af højst 5 år og for en eller flere politikredse eller for hele landet. En autorisation meddeles iøvrigt på nærmere fastsatte vilkår for vagtvirksomhedens udøvelse.

Vagtvirksomhed på offentligt område.

§ 6. En autorisation til at udøve virksomhed som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 1, omfatter ikke adgang til at udøve vagtvirksomhed på steder, hvortil der er almindelig adgang (offentligt område), medmindre der er givet særlig tilladelse hertil. Det samme gælder anvendelse af hunde på sådanne områder som led i virksomheden.

Stk. 2. Justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan til enhver tid bestemme, at vagtvirksomhed ikke må udøves på bestemte offentlige områder.

Godkendelse af personalet.

§ 7. Vagtvirksomheden skal drage omsorg for, at dens personale er godkendt til ansættelse i virksomheden, inden ansættelsen træder i kraft. Godkendelse kan kun meddeles, såfremt den pågældende er fyldt 18 år.

Stk. 2. Justitsministeren kan dog bestemme, at stk. 1 helt eller delvis ikke skal gælde for nærmere angivne grupper af ansatte.

Stk. 3. Godkendelse af en ansættelse kan nægtes

- 1) under de omstændigheder, der er nævnt i borgerlig straffelovs § 78, stk. 2, eller
- 2) såfremt den pågældende i stilling eller erhverv har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at vedkommende ikke vil udøve hvervet på forsvarlig måde.

Alarminformationer til politiet.

§ 8. Alarminformationer fra overfalds- og indbrudsalarmeringsanlæg må kun videregives til politiet af personalet i en alarmcentral, der er godkendt hertil. Når særlige politimæssige hensyn taler derfor, kan der gives tilladelse til, at alarminformationer fra overfaldsalarmeringsanlæg indføres direkte til politiet.

Kapitel 2.

Bemyndigelsesbestemmelser.

Bestemmelser om vagtvirksomhed.

§ 9. Justitsministeren fastsætter nærmere bestemmelser om vagtvirksomhed, herunder om personalets uddannelse, uniformering og legitimation samt krav til hunde, køretøjer og anden udrustning.

Bestemmelser om alarmcentraler.

§ 10. Justitsministeren fastsætter nærmere bestemmelser om godkendelse af alarmcentraler efter § 8 samt bestemmelser om indretningen og driften af alarmcentraler. Der kan herunder fastsættes bestemmelser om personlig observation på den lokalitet, der overvåges, eller om andre tilsvarende forholdsregler inden videregivelse af alarminformationen til politiet.

Bestemmelser om alarmeringsanlæg.

§ 11. Justitsministeren kan forbyde anvendelsen af indbrudsvarslingsanlæg samt bestemte typer af overfalds- eller indbrudsalarmeringsanlæg.

Stk. 2. Justitsministeren kan endvidere fastsætte bestemmelser om en typegodkendelsesordning for overfalds- og indbrudsalarmeringsanlæg.

Gebyrbestemmelse.

§ 12. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser om gebyr for udstedelse af autorisationer og godkendelser samt om gebyr for politiets behandling af fejlalarmringer eller lignende.

Lovens administration.

§ 13. Autorisation til at udøve vagtvirksomhed samt godkendelse af alarmcentraler og personalet i en vagtvirksomhed meddeles af justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter iøvrigt bestemmelser om lovens administration.

Kapitel 3.

Fratagelsesregler m.v.

§ 14. En autorisation og en godkendelse af en ansættelse i en vagtvirksomhed kan fratages af justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, såfremt autorisationsindehaveren eller den ansatte har gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen overtrædelse af vilkår for autorisationen eller bestemmelser fastsat i henhold til loven. Det samme gælder, såfremt betingelserne i § 3, stk. 1, nr. 7, § 4, stk. 1, jfr. § 3, stk. 1, nr. 7, eller § 7, stk. 3, nr. 2, for meddelelse af autorisation eller godkendelse ikke længere er til stede.

Stk. 2. En afgørelse om fratagelse skal indeholde oplysning om adgangen efter § 15, stk. 1, til at begære domstolsprøvelse og om fristen herfor.

§ 15. En afgørelse efter § 14, stk. 1, kan af den, afgørelsen vedrører, forlanges indbragt for domstolene. Anmodning herom skal fremsættes inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Sagen indbringes herefter for retten efter reg-

lerne om politisager.

Stk. 2. Anmodning om sagsanlæg har opsættende virkning, men retten kan ved kendelse bestemme, at den pågældende under sagens behandling ikke må udøve virksomheden. Hvis fratagelsen findes lovlig ved dommen, kan det i denne bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

§ 16. En fratagelse af en autorisation eller en godkendelse efter denne lov kan til enhver tid efter ansøgning ophæves. Hvis en ansøgning herom afslås, kan ansøgeren forlange afgørelsen prøvet ved domstolene, såfremt der er forløbet mindst 5 år efter fratagelsen eller mindst 2 år efter, at ophævelse senest er nægtet ved dom. § 14, stk. 2, og § 15, stk. 1, 2. og 3. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

§ 17. En autorisation bortfalder, når autorisationsindehaveren dør eller ophører med at opfylde betingelserne i § 3, stk. 1, nr. 1 - 5, og § 4, stk. 1, jfr. § 3, stk. 1, nr. 1-5.

Stk. 2. Efter anmeldelse til den myndighed, der har meddelt autorisationen, kan et dødsbo, en ægtefælle, der sidder i uskiftet bo, en skyldner, der har anmeldt betalingsstandsning, et konkursbo eller en værge for en umyndiggjort uden autorisation fortsætte vagtvirksomheden med henblik på afvikling, afhændelse eller lignende. Adgangen hertil gælder kun indtil 1 år efter dødsfaldet, betalingsstandsningens anmeldelse, konkursdekretets afsigelse eller umyndiggørelsen. I særlige tilfælde kan fristen forlænges.

§ 18. Justitsministeren fastsætter bestemmelser om tilbagekaldelse af en godkendelse af en alarmcentral.

§ 19. Politiet har til enhver tid uden retskendelse mod behørig legitimation adgang til en vagtvirksomheds forretningslokaler, forretningsbøger og -papirer for at føre det nødvendige tilsyn med virksomhedens udøvelse.

Kapitel 4.

Straf- og ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 20. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) overtræder § 2, § 4, stk. 2, § 6, stk. 1, § 7, stk. 1, og § 8, eller
- 2) overtræder vilkår eller forbud fastsat efter § 5 og § 6, stk. 2.

Stk. 2 I regler, der udstedes i henhold til §§ 9-11, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne.

Stk. 3. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, andels-selskaber, anpartsselskaber eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

Stk. 4. Sagerne behandles som politisager. Retsmidlerne i retsplejelovens regler om ransagning finder anvendelse i samme omfang som i statsadvokatsager.

§ 21. Loven træder i kraft den

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte overgangsregler vedrørende vagtvirksomhed, der udøves inden lovens ikrafttræden.

§ 22• Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til udkastets enkelte bestemmelser.Til lovens titel.

Ved valg af lovens titel har udvalget taget i betragtning:

At loven gælder både for selskaber og for enkeltmandsvirksomheder,

at loven ikke kun omfatter privat virksomhed, men tillige giver mulighed for at regulere offentlig virksomhed, og

at loven også omfatter virksomhed, der udøves ved hjælp af tekniske anlæg.

På denne baggrund foreslår udvalget at kalde loven lov om vagt- virksomhed - og ikke f.eks. lov om private vagtselskaber. Udtrykket vagtvirksomhed findes endvidere ud fra almindelig sprogbrug at være en rimeligt dækkende, kort betegnelse for den virksomhed, der reguleres af loven.

Til § 1.

Bestemmelserne i § 1 angiver lovens hovedanvendelsesområde. Om baggrunden herfor samt om formålet med loven henvises til udvalgets generelle overvejelser i kapitel 4.

Stk. 1 indeholder en definition af begrebet vagtvirksomhed, således som dette skal forstås i denne lov. Definitionen omfatter 5 forskellige former for vagtvirksomhed: Den såkaldte vægtertjeneste (stk. 1, nr. 1), værditransporter (stk. 1, nr. 2), bodyguards (stk. 1, nr. 3) og den vagtvirksomhed, som udføres ved hjælp af alarmanlæg (stk. 1, nr. 4). Endelig omfatter definitionen også virksomhed, der består i at føre kontrol med en af de nævnte former for vagtvirksomhed (stk. 1, 2. pkt.)

Stk. 2 fastsætter, at ikke-erhvervsmæssig vagtvirksomhed og offentlig vagtvirksomhed kun er omfattet af loven, i det omfang dette bestemmes af justitsministeren.

Endelig indeholder stk. 3 en snæver undtagelsesbestemmelse.

I stk. 1 fastslås, at der kun er tale om en vagtvirksomhed, såfremt virksomheden udøves selvstændigt. En person, der er ansat i en andens tjeneste, udfører derfor ikke vagtvirksomhed i lovens forstand, og skal derfor heller ikke have autorisation hertil efter § 2, men vedkommendes ansættelse i en andens vagtvirksomhed skal godkendes efter § 7.

I stk. 1, nr. 1, defineres den såkaldte vægtertjeneste. Denne skal bestå i, at personer fører tilsyn med privat eller offentligt område.

Ved offentligt område forstås f.eks. veje, parker og andre steder, hvortil der er almindelig adgang, bl.a. jernbanestationer, butikker samt offentlige kontorer, badeanstalter, forlystelsessteder og befordringsmidler. Området svarer til det område, der er omfattet af normalpolitivedtægtens § 3. Om adgangen til i det hele taget at udøve vagtvirksomhed på offentligt område henvises til § 6 og bemærkningerne hertil.

Den virksomhed, der skal udføres på privat eller offentligt område, skal bestå i personlig tilsynsvirksomhed. Hermed kan sidestilles kontrol-, overvågnings- eller bevogtningsvirksomhed. I den forbindelse kan nævnes, at den svenske og den finske lov anvender et ord svarende til bevogte, og at den vesttyske lov anvender et ord svarende til overvåge.

For at der skal være tale om tilsynsvirksomhed i lovens forstand, skal denne - under hensyn til det område, der tilsigtes reguleret ved loven - have til formål ved personlig tilstedeværelse at skabe beskyttelse mod ulovlig indtrængning, tyveri, herunder indbruds- og butikstyveri, hærværk, brand og lignende. Det følger heraf, at virksomhed, der udføres af opsynsfolk, vagter og butiksdetektiver, er omfattet. Dette gælder derimod ikke personer, der f.eks. fører tilsyn eller kontrol med de ansattes arbejde eller forhold iøvrigt på arbejdspladsden, herunder kontrol med, hvorvidt de ansatte begår strafbare forhold, f.eks. arbejdspladstyverier eller un-

derslæb. I den forbindelse kan nævnes, at spørgsmålet om kontrol Era arbejdsgiverside med ansatte er reguleret gennem det fagretlige system.

Tilsyn f.eks. med bygningers vedligeholdelse eller stand, der udføres af tilsynsførende arkitekter og lignende, samt virksomhed, der alene består i opbevaring af effekter (f.eks. garderobebevirksomhed), er heller ikke vagtvirksomhed i lovens forstand. Hvorvidt kontrollørers virksomhed er omfattet, afhænger af, om de kan sidestilles med opsynsfolk m.v., eller de har til opgave at føre adgangskontrol (billetkontrollører). I sidstnævnte tilfælde er der således ikke tale om vagtvirksomhed.

Efter stk. 1, nr. 2, omfatter definitionen af vagtvirksomhed også virksomhed, hvorved personer udfører værditransporter. Denne virksomhed er også omfattet af den tilsvarende lovgivning i Sverige, Finland og Vesttyskland. Ved værditransporter forstås især transport af penge og værdipapirer samt ædelmetaller, når transporten f.eks. ved brug af særligt indrettede køretøjer eller anden særlig anvendt fremgangsmåde udføres på en sådan måde, at den kan siges specielt at tage sigte på at undgå røveri, overfald og lignende.

Stk. 1, nr. 3, vedrører vagtvirksomhed, der udføres af bodyguards eller livvagter (personbeskyttelse i modsætning til tingsbeskyttelse). For udvalget har det givet anledning til tvivl, hvorvidt denne særlige form for vagtvirksomhed uden videre bør være omfattet af lovens almindelige regler. Imod dette kunne tale, at det principielt bør være politiets opgave at beskytte personer mod overfald og lignende, og at en autorisationsordning for bodyguards i givet fald ville kunne bevirke, at anvendelsen af disse i strid hermed blev fremmet, hvilket udvalget ville finde uheldigt. Hertil kommer, at der efter det for udvalget oplyste i dag kun i meget begrænset omfang (erhvervsmæssigt) anvendes bodyguards, ligesom det forekommer usikkert, hvilket marked der vil være for disse. Udvalget har imidlertid fundet, at den mest hensigtsmæssige regulering af området ud fra det anførte opnås ved, at bodyguards

direkte inddrages under lovens regler. Kun herved vil der være mulighed for at sikre, at anvendelsen af bodyguards får et sådant begrænset omfang og udøves på en sådan måde, at det vil kunne findes forsvarligt. På denne baggrund lægger udvalget derfor i forbindelse med sin stillingtagen afgørende vægt på, at man vil være yderst tilbageholdende med at meddele autorisationer til denne form for vagtvirksomhed, og at der i øvrigt fastsættes særlig strenge regler for udøvelsen heraf.

Det kan endvidere nævnes, at bodyguards er medtaget i den svenske, finske og vesttyske lov, og at der så vidt vides ikke findes lande, hvor der er forbud mod bodyguards. I den norske udredning om vagtselskaber anføres bl.a. følgende om bodyguards:

"Beskyttelse av person; livvakt - eller såkalt bodyguardvirksomhet er lite utbredt her i landet. I Sverige, hvor slikt vakthold er undergitt en autorisasjonsordning, gis vaktsselskaper tillatelse til å utføre livvaktoppgaver bare dersom sterke grunner taler for det. Utvalget har vært noe i tvivl om det bør være tillatt for private vaktsselskaper å drive slik virksomhet, ikke minst fordi denne type oppgave er blant de som kan fremkalle uønskede holdninger og tendenser i sikkerhetsbransjen. Men det er ikke realistisk å regne med at politiet vil kunne yte regelmessig beskyttelse av personer som føler seg truet. Et forbud mot å drive virksomhet som livvakt vil innebære at enkelte blir avskåret fra å skaffe seg den beskyttelse de føler behov for. På denne bakgrunn finner utvalget ikke å gå inn for noe forbud mot slik privat vaktholdsvirksomhet."

Om udtrykket "personer, der udøver beskyttelse af andre personer" skal bemærkes, at selv om en person også har andre opgaver end at beskytte en anden mod overfald og lignende, betyder dette ikke, at den pågældendes virksomhed falder uden for definitionen, når den pågældende blot som en af sine arbejdsopgaver har at yde en anden person beskyttelse.

Endelig skal anføres, at privatdetektivs virksomhed i lig-

hed med forholdene i Sverige og Vesttyskland ikke foreslås omfattet af loven. Disse forhold reguleres imidlertid af "vinkelskriverloven" (lov nr. 63 af 3. marts 1948 om ydelse af juridisk bistand samt om inkasso- og detektivvirksomhed m.v.), der taler om "udforskning af private livsforhold".

Stk. 1, nr. 4, definerer den form for vagtvirksomhed ved hjælp af tekniske hjælpemidler, der skal være omfattet af loven. Som nævnt under udvalgets generelle overvejelser er hovedformålet med denne del af loven at undgå de mange fejlalarmeringer af politiet. Afgrænsningen er derfor foretaget ud fra det synspunkt, at alene alarmsignaler, der er installeret af kriminalpræventive grunde, og som derfor typisk påregnes videregivet til politiet, foreslås reguleret af lovens regler. Afgrænsningen er endvidere foretaget ud fra en vurdering af, hvorvidt der er behov for at stille de i lovudkastet foreslåede krav om vandel m.v. til udøverne af den pågældende virksomhed (autorisationsindehaveren og de ansatte).

På denne baggrund foreslås alene modtagelse og behandling af alarmsignaler fra overfaldsalarmeringsanlæg og indbrudsalarmeringsanlæg defineret som vagtvirksomhed. Således vil f.eks. socialalarmer, hvorved der videregives information om sygdom m.v., ikke være omfattet. Det samme gælder alarmsignaler, der udløses på grund af røg og ild (brand), vand (oversvømmelse), strømsvigt og lignende, idet disse forhold enten ikke vedrører myndighederne eller primært vedrører andre myndigheder end politiet, f.eks. brandvæsenet. For udøvere af disse former for virksomhed skønnes der endvidere ikke behov for at stille de krav, som foreslås i lovudkastet.

Det bemærkes, at den foreslåede afgrænsning indholdsmæssigt svarer til den, der er foretaget i den svenske lov om larmanlægninger m.m., der trådte i kraft den 1. juli 1984. ("I denna lag avses med larmanläggning en anläggning som är inrättad för att vid indtrång, överfall eller annat liknande brottsligt angrepp avge signal till en särskild larmmottagare").

Et overfaldsalarmeringsanlæg er kendetegnet ved, at det akti-

veres af en person i anledning af et strafbart forhold.

Et indbrudsalarmeringsanlæg overfører i forbindelse med elektrisk overvågning af en lokalitet lydløst et signal ved indtrængning. De såkaldte indbrudsvarslingsanlæg, der afgiver akustiske signaler på stedet (lokalalarmer, sirener, klokker), skal således ikke betragtes som indbrudsalarmeringsanlæg. Efter § 11, stk. 1, kan justitsministeren imidlertid forbyde anvendelsen af indbrudsvarslingsanlæg. Se herom nærmere bemærkningerne til denne bestemmelse.

Vedrørende § 1, nr. 4, kan endelig nævnes, at det efter definitionen ("modtager og behandler alarmsignaler") ikke er noget krav, at alarminformationen videreføres til politiet, for at der foreligger vagtvirksomhed i lovens forstand og dermed krav om autorisation m.v. Baggrunden herfor er, at selv om politiet ikke involveres med deraf følgende mulighed for fejlalarmeringer, vil der alligevel foreligge en virksomhed, der kan begrunde en opfyldelse af lovens krav om autorisation og godkendelse af ansættelse, idet virksomheden svarer til at udføre vægtertjeneste, blot med den forskel, at det sker ved hjælp af tekniske hjælpemidler (alarmeringsanlæg).

Bestemmelsen i stk. 1, 2. pkt., vedrører som nævnt ovenfor en særlig form for vagtvirksomhed, der består i at føre kontrol med andres (vagt-)virksomhed som nævnt i 1. pkt. Det er udvalgets opfattelse, at en sådan virksomhed, som der allerede i dag findes eksempler på, også bør være omfattet af lovens regler og dermed sidestillet med egentlig vagtvirksomhed. Virksomheden vil typisk bestå i efter forudgående instruktion at føre tilsyn og kontrol med den måde, hvorpå vagtpersonalet i en anden erhvervsmæssig eller ikke-erhvervsmæssig vagtvirksomhed udfører sin tjeneste. Det må understreges, at ren rådgivnings- og undervisningsvirksomhed og lignende ikke vil være omfattet af bestemmelsen og dermed af loven.

Som nævnt vil det forhold, at der foreligger vagtvirksomhed i stk. 1's forstand, ikke uden videre være ensbetydende med, at lovens regler finder anvendelse, idet stk. 2 fastsætter,

at visse former for vagtvirksomhed kun er omfattet af loven, i det omfang der er truffet særlig bestemmelse herom.

Stk. 2 undtager for det første ikke-erhvervsmæssig vagtvirksomhed, der i Sverige, Finland og Vesttyskland generelt er undtaget fra lovgivningen om vagtvirksomhed.

Baggrunden for (som udgangspunkt) at undtage ikke-erhvervsmæssig vagtvirksomhed er bl.a., at i modsat fald ville tilsyn med f.eks. naboens ejendom under dennes bortrejse falde ind under loven, hvilket der ikke er behov for, rent bortset fra at loven i så fald ville blive yderst vanskelig at administrere og håndhæve.

Ved erhvervsmæssig vagtvirksomhed skal forstås, at den udøves mod vederlag eller økonomisk bidrag i en eller anden form (herunder ved kontingenter eller som en del af f.eks. huslejen), og at der skal være tale om regelmæssig virksomhed af et vist omfang. Det er ikke noget krav, at virksomheden skal udøves som hovederhverv. Et vejledende moment vil bl.a. være, om der er oprettet en kontrakt vedrørende vagtvirksomheden. Til sammenligning kan nævnes, at den vesttyske lov kun omfatter kontraktmæssige forpligtelser.

Vagtvirksomhed, der er organiseret i eget regi, og hvor egne ansatte alene fører tilsyn med eget område, skal ikke anses som erhvervsmæssig vagtvirksomhed.

Har f.eks. en forretning (et stormagasin) ansat sine egne butiksdetektiver, vil der ikke være tale om erhvervsmæssig vagtvirksomhed. Det samme gælder, såfremt f.eks. et pengeinstituts værditransporter udføres af personer, der er ansat i pengeinstituttet. I den svenske lov er disse former for vagtvirksomhed undtaget, fordi de ikke, som det udtrykkes, udføres "för annans räkning".

Udføres der derimod vagtvirksomhed i et butikscenter, på et butiksstrøg (en gågade) eller i en forlystelsespark, og er vagtpersonalet ansat af f.eks. centerforeningen, handelstoreningen

eller det selskab, der udlejer forretningerne m.v., og bliver det aflønnet via huslejen, medlemsbidrag eller lignende, vil der være tale om erhvervsmæssig vagtvirksomhed i lovens forstand. Der har i udvalget været enighed om at lægge afgørende vægt på, at denne form for vagtvirksomhed uden videre er omfattet af loven.

Et såkaldt borgerværn (vagtværn), hvor en gruppe personer (ulønnet) udfører vagtvirksomhed for f.eks. at opretholde ro og orden i et nærmere bestemt område, vil på den anden side typisk ikke kunne siges at være erhvervsmæssig vagtvirksomhed. Om muligheden for at forbyde sådanne borgerværn på bestemte offentlige områder henvises til § 6, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

Tilsyn med f.eks. naboejendomme vil som nævnt ikke være omfattet, selv om der ydes vederlæggelse herfor i form af (mindre) beløb, modtjenester eller naturalier. Det må dog understreges, at dette udgangspunkt må fraviges, såfremt vagtvirksomheden antager et mere betydeligt omfang ud fra de ovennævnte kriterier.

Det har i udvalget været drøftet, i hvilket omfang justitsministeren efter stk. 2 bør benytte sig af sin adgang til - konkret eller generelt - at træffe beslutning om, at en bestemt ikke-erhvervsmæssig vagtvirksomhed eller visse former for ikke-erhvervsmæssig vagtvirksomhed skal være omfattet af lovens regler helt eller delvis.

Det er udvalgets opfattelse, at der kun bør træffes en sådan bestemmelse, såfremt der er eller viser sig et klart behov, herfor, herunder hvis det vil indebære en urimelig forskelsbehandling over for de autoriserede vagtvirksomheder (vagtselskaber), såfremt der ikke træffes en sådan bestemmelse. Dette vil særligt gælde i de tilfælde, hvor den ikke-erhvervsmæssige vagtvirksomhed har en høj grad af lighed med den vagtvirksomhed, der udøves af vagtselskaberne. Der har i udvalget i denne forbindelse specielt været peget på, at bestemmelsen i stk. 2 kunne tænkes anvendt over for vagtvirksomhed, der

udføres af ansatte i større virksomheder, private lufthavne og lignende. Det må iøvrigt understreges, at det efter det anførte i visse tilfælde må kunne anses for tilstrækkeligt at bestemme, at vagtpersonalet skal være godkendt samt f.eks. opfylde visse krav vedrørende uddannelse, uniformering m.v. En bestemmelse efter stk. 2 behøver således ikke indeholde et krav om autorisation, men alene, at andre af lovens regler skal finde anvendelse, jfr. ordet "delvis".

Vagtvirksomhed, der udøves af statslig eller kommunal virksomhed, falder efter stk. 2 endvidere (som udgangspunkt) ikke ind under loven.

Politiets virksomhed er således (selvsagt) ikke omfattet af loven. Det samme gælder anden vagtvirksomhed, der udføres af ansatte i stat, amtskommuner og primærkommuner (uanset om denne virksomhed kan betegnes som erhvervsmæssig eller ej). Selv om det må påregnes, at der næppe vil være det store behov for at træffe bestemmelse efter stk. 2, for så vidt angår disse former for vagtvirksomhed, er det imidlertid udvalgets opfattelse, at adgangen hertil ikke generelt bør være udelukket, således som det er tilfældet i Sverige. (Lagen galler inte bevakning som utförs af statlig eller kommunal myndighed"). Bestemmelsen vil f.eks. kunne tænkes anvendt til at fastsætte, at lovens krav til de ansatte (om uddannelse, uniformering, udrustning, personlegitimation m.v.) skal finde anvendelse på (visse) offentligt ansatte vagtfunktionærer.

Stk. 3 indeholder en hjemmel for justitsministeren til undtagelsesvis at bestemme, at lovens regler helt eller delvis ikke skal finde anvendelse på en vagtvirksomhed. Baggrunden for forslaget om en sådan bestemmelse er, at udvalget har ment, at der formentlig findes - og at der utvivlsomt med tiden og udviklingen vil fremkomme - former for (erhvervsmæssig) vagtvirksomhed, der vel er omfattet af lovens definition af vagtvirksomhed, men hvor der ikke er noget reelt behov for, at (alle) lovens regler finder anvendelse på virksomheden. Generelt må det dog understreges, at bestemmelsen kun kan anvendes i sjældne tilfælde, jfr. ordet "undtagelsesvis".

Til § 2.

Stk. 1 indeholder lovudkastets centrale krav om, at den person eller det selskab m.v., der udøver vagtvirksomhed, således som dette følger af § 1, skal have autorisation hertil. Autorisationen skal være meddelt, inden vagtvirksomheden påbegyndes, og inden der indgås (bindende) aftale om udøvelse af vagtvirksomhed. I forbindelse med udløb af de højst 5-årige autorisationer efter § 5 indebærer bestemmelsen, at vagtvirksomheden ikke må fortsættes, medmindre autorisationen er forlænget for en ny periode. Bestemmelsen tager ikke stilling til de civilretlige forhold mellem vagtvirksomheden og kunden, idet dette må afgøres efter almindelige formueretlige regler. I den forbindelse kan dog særligt nævnes, at der ved lov nr. 139 af 29. marts 1978 om visse forbrugeraftaler ("dørsalgsloven") er indført særlige regler om fortrydelsesret ved aftaler uden for fast forretningssted om tilsyn med fast ejendom og løsøre og om udførelse af vagttjeneste (lovens § 5, stk. 2, nr. 1).

Et andet vigtigt krav i lovudkastet fremgår af stk. 2, hvorefter personalet i en vagtvirksomhed skal være godkendt. Der henvises herom til § 7 og bemærkningerne hertil.

I stk. 3 fastsættes, at alarmcentraler, hvorfra der til politiet videregives alarminformationer som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 4, skal være godkendt hertil, jfr. ligeledes § 8. Baggrunden for dette krav er i forbindelse med godkendelse af alarmcentralen at kunne stille sådanne krav til alarmcentralens udstyr, indretning og drift, at et af lovens hovedformål tilgodeses, nemlig at undgå de mange fejlalarmeringer af politiet. De nærmere krav til alarmcentralen skal fastsættes i henhold til § 10.

Ved en alarmcentral forstås en station, hvor der modtages og behandles alarmsignaler fra overfaldsalarmeringsanlæg eller indbrudsalarmeringsanlæg. Det må iøvrigt understreges, at en alarmcentral, hvorfra der videregives alarminformationer til

politiet, skal være godkendt, uanset om der er tale om erhvervsmæssig vagtvirksomhed eller ej, og uanset om virksomheden dermed skal have autorisation efter stk. 1. Dette hænger igen sammen med, at det afgørende er at undgå fejlalarmeringer af politiet, og at det i den forbindelse er uden betydning, om vagtvirksomheden er erhvervsmæssig eller ej. Det følger heraf, at en alarmcentral, der modtager, behandler og til politiet videregiver alarmsignaler fra overfaldsalarmeringsanlæg og indbrudsalarmeringsanlæg, skal være godkendt, selv om virksomheden udøves i eget regi og dermed ikke er erhvervsmæssig.

Til § 3.

Bestemmelsen indeholder en opregning af de krav, som skal være opfyldt, for at en autorisation kan meddeles til en person.

Kravene i stk. 1, nr. 1-5, svarer til de krav, der sædvanligvis stilles i anden lovgivning vedrørende virksomhed, hvortil der kræves autorisation, beskikkelse, bevilling, godkendelse eller lignende.

Kravet i stk. 1, nr. 6, om, at den pågældende ikke må være dømt for strafbart forhold, der begrunder en nærliggende fare for misbrug af adgangen til at udøve vagtvirksomhed, findes i al anden lovgivning om autorisationsordninger m.v. i Danmark.

Henvisningen i bestemmelsen til borgerlig straffelovs § 78, stk. 2, indebærer, at den skal fortolkes på samme måde som straffelovens bestemmelse. Hvorvidt det pådømte strafbare forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af adgangen til at udøve vagtvirksomhed, afhænger således først og fremmest af, om det begåede forhold efter sin art viser en særlig fare for ny kriminalitet i forbindelse med udøvelsen af vagtvirksomhed. Ved farebedømmelsen er det afgørende, hvilken risiko der er for tilbagefald for netop denne gerningsmand. Der må derfor tages hensyn til de omstændigheder, hvorunder forholdet blev begået, forbrydelsens grovhed og udførelsesmåde, gerningsmandens personlige forhold på gerningstidspunktet og nu,

om det er førstegangskriminalitet eller gentagelse, og - ikke mindst - hvor lang tid der er gået siden lovovertrædelsen. Med hensyn til personer, der er dømt for volds- og berigelseskriminalitet, er det udvalgets opfattelse, at man som udgangspunkt bør være meget tilbageholdende med at meddele autorisation i disse tilfælde.

Henvisningen til straffelovens bestemmelse indebærer iøvrigt, at nægtelse af autorisation efter nr. 6 på begæring af ansøgeren skal indbringes for retten af anklagemyndigheden, jfr. straffelovens § 78, stk. 3. Såfremt nægtelsen godkendes af retten, kan spørgsmålet påny indbringes for retten, dog tidligst efter 2 års forløb. Autorisation kan dog meddeles inden udløbet af denne frist. Efter retsplejelovens § 684, stk. 1, nr. 4, behandles sagen for retten i strafferetsplejens former. Efter bestemmelsens stk. 2 sker dette uden medvirken af domsmænd. Mundtlig forhandling finder altid sted for byretten og skal under kæremål til landsretten anordnes, når der fremsættes begæring herom. Efter begæring finder behandlingen - derunder kendelsens afsigelse - sted for lukkede døre. For så vidt den pågældende ikke giver møde med advokat, beskikker retten ham en offentlig forsvarer. Beskikkelse kan dog efter den pågældendes begæring undlades, jfr. i det hele retsplejelovens § 684, stk. 2.

Efter stk. 1, nr. 7, 1. led, er det endvidere en betingelse for meddelelse af autorisation, at ansøgeren iøvrigt gør det antageligt, at han vil kunne udøve vagtvirksomhed på forsvarlig måde. Et tilsvarende krav findes ved de fleste andre autorisationsordninger. Bestemmelsen tager navnlig sigte på handlinger, der ikke har medført strafferetlig tiltale. Det kan f.eks. være oplyst, at ansøgeren er afskediget fra en stilling på grund af uredelighed, der ikke har medført straffesag, eller at den pågældende i anden virksomhed på grov måde har tilsidesat hensynet til sine kunder. Såfremt den person, der skal meddeles autorisation, må påregnes at skulle deltage i udførelsen af selve vagtvirksomheden, må det endvidere kunne kræves, at vedkommende som minimum må antages at kunne opfylde de krav, der gælder for vagtpersonalet med hensyn til ud-

dannelse. Eventuelt kan der ligefrem stilles krav om, at den pågældende selv har gennemgået denne uddannelse.

Endelig indeholder stk. 1, nr. 7, 2. led, et krav om, at ansøgeren også gør det antageligt, at han vil kunne udøve vagtvirksomhed i overensstemmelse med god skik inden for branchen. Et sådant krav findes tillige i den svenske lovgivning ("Auktorisation får beviljas endast om det kan antas att verksamheten blir bedriven ... i överensstämmelse med god sed inom branschen").

De foreliggende oplysninger om og fra ansøgeren om bl.a. økonomiske forhold må således kunne begrunde en antagelse om, at den pågældende vil kunne drive vagtvirksomhed på en sådan måde, at den i henseende til kvalitet og effektivitet vil kunne leve op til de (til enhver tid) inden for branchen gældende regler og kutymer for god og sædvanlig, faglig kompetent vagtvirksomhed. Den fortolkning, der anlægges af begrebet "god markedsførings-skik" i markedsføringsloven, vil i den forbindelse kunne være vejledende.

Det må iøvrigt understreges, at de krav, der følger af 1. og 2. led, i vidt omfang vil være sammenfaldende.

Såfremt nægtelse af autorisation sker efter stk. 1, nr. 7, vil afgørelsen kunne prøves ved domstolene efter den almindelige regel om domstolskontrol med forvaltningen i grundlovens § 63. Sagen skal af den pågældende anlægges for landsretten i første instans, men byretsbehandling vil dog kunne vedtages, jfr. retsplejelovens § 226.

Endelig kan nævnes, at både afgørelser efter nr. 6 og 7 vil kunne påklages efter de almindelige regler om administrativ rekurs, såfremt justitsministeren har delegeret sin kompetence til at meddele autorisation, jfr. § 13, stk. 1.

Efter bestemmelsen i stk. 2 bortfalder kravet om dansk indfødsret og bopæl i det omfang, dette har hjemmel i international aftale eller ved bestemmelser fastsat af justitsministeren.

Da EF's regler om etablering og tjenesteydelser gælder for vagtvirksomhed (som for andre erhvervsøkonomiske autorisationsordninger), gælder indfødsrets- og bopælskravet ikke personer, der er omfattet af disse regler. Efter bestemmelsen kan justitsministeren iøvrigt fastsætte, at kravet f.eks. om dansk indfødsret ikke skal gælde for nordiske statsborgere.

En tilsvarende bestemmelse findes i næringslovens § 3, stk. 1.

Til § 4.

Bestemmelsen i stk. 1 indeholder de betingelser, der skal være opfyldt, for at autorisation kan meddeles til et selskab m.v. Betingelserne svarer til dem, der skal gælde for enkeltmandsvirksomhed, dog således, at alene flertallet af bestyrelsesmedlemmerne skal opfylde betingelserne i § 3, stk. 1, nr. 1-4.

Stk. 2 indeholder et påbud om, at selskabet skal foretage anmeldelse af nye medlemmer i direktionen og bestyrelsen, hvorefter den autorisationsudstedende myndighed afgør, om autorisationen kan opretholdes. Såfremt myndigheden finder, at betingelserne i stk. 1 for meddelelse af en autorisation ikke længere er til stede med det nye medlem i direktionen eller bestyrelsen, vil den således kunne træffe bestemmelse om, at autorisation ikke kan opretholdes. En sådan afgørelse vil kunne prøves på samme måde som nægtelse af meddelelse af autorisation. Bestemmelsen i stk. 2 svarer til marskandiserlovens § 3, stk. 4 (lov nr. 223 af 8. juni 1966 om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed).

Til § 5.

Efter bestemmelsen meddeles en autorisation for bestemte former for vagtvirksomhed efter § 1. Dette indebærer, at det i ansøgningen om autorisation skal anføres, hvilke (n) form(er) for vagtvirksomhed der ønskes autorisation til. Baggrunden for, at en autorisation ikke uden videre bør omfatte alle former for vagtvirksomhed, er, at de krav, der skal være opfyldt

efter § 3, stk. 1, nr. 7, ikke nødvendigvis er de samme ved de forskellige former for vagtvirksomhed. Særligt for så vidt angår vagtvirksomhed efter § 1, stk. 1, nr. 3, (bodyguards) bemærkes, at det som tidligere nævnt er udvalgets opfattelse, at man bør være yderst tilbageholdende med at meddele autorisationer til denne særlige form for vagtvirksomhed.

Dernæst foreslås, at en autorisation meddeles for et tidsrum af højst 5 år. Baggrunden herfor er, at der - udover adgangen til at fratage en autorisation, jfr. § 14 - med passende mellemrum bør gives den autorisationsudstedende myndighed mulighed for at overveje, hvorvidt betingelserne for at udøve vagtvirksomhed fortsat er til stede. Det er endvidere udvalgets opfattelse, at en sådan tidsbegrænsning af autorisationer vil have en ikke uvæsentlig præventiv virkning. Udvalget forudsætter, at en autorisation i almindelighed gives for et tidsrum af 5 år. Det kan oplyses, at en tilsvarende tidsbegrænsning findes i den finske lovgivning.

En ansøgning om forlængelse af en autorisation skal principielt behandles efter reglerne i § 3 og § 4 om meddelelse af autorisation. I den forbindelse må det dog anføres, at nægtelse af forlængelse af en autorisation må betragtes som et betydeligt indgreb, der derfor normalt kun bør komme på tale i tilfælde, hvor autorisationen kunne fratages efter reglerne i § 14.

Efter bestemmelsen meddeles en autorisation endvidere for en eller flere politikredse eller for hele landet. Bestemmelsen giver således mulighed for at fastsætte, at en mindre vagtvirksomhed - indtil videre - kun må virke i en eller eventuelt to politikredse.

Endelig foreslås i 2. pkt. i bestemmelsen, at en autorisation i øvrigt meddeles på nærmere fastsatte vilkår for vagtvirksomhedens udøvelse. Der vil således kunne fastsættes vilkår om f.eks. fast forretningssted. Der vil endvidere kunne fastsættes vilkår vedrørende forhold, der samtidig er reguleret af generelle bestemmelser efter § 9 og § 10. Herudover kan om-

tales, at bogføringsloven (lov nr. 178 af 5. juni 1959) nævner "rednings- og vagtvirksomhed" som en af de erhvervsmæssige virksomheder, hvor pligten til at føre forretningsbøger påhviler personer, ansvarlige interessentskaber og kommanditselskaber, jfr. lovens § 1, stk. 1, litra C, nr. 19. I øvrigt må det fremhæves, at de fastsatte vilkårs art og omfang må afhænge af autorisationens indhold, således at de nærmere afpasses efter de(n) form(er) for vagtvirksomhed, hvortil der gives autorisation.

Det kan endelig generelt vedrørende vilkår anføres, at det forudsættes, at autorisationerne i vidt omfang vil blive meddelt på standardiserede vilkår, godkendt af justitsministeriet.

Til § 6.

Som nævnt under de generelle overvejelser og forslag i kapitel 4 har udvalget anset det som et af sine hovedspørgsmål at tage stilling til, hvorvidt det bør være tilladt at udøve vagtvirksomhed på offentlige områder.

Der har i udvalget været enighed om, at det primært bør være vagtvirksomhedernes opgave at føre tilsyn med (overvåge og bevogte) private områder, og at det principielt bør være politiets opgave at udøve vagtvirksomhed (opretholde ro og orden) på offentlige områder. Udvalget har dog samtidig erkendt, at der er visse offentlige områder, hvor der i almindelighed ikke kan rettes indvendinger imod, at der udøves vagtvirksomhed. Det gælder således i private forretninger f.eks. af butiksdetektiver. Udvalget kan derfor ikke gå ind for et generelt forbud mod vagtvirksomhed på offentlige områder. Hvorvidt der på andre offentlige områder end i private forretninger bør kunne gives tilladelse til vagtvirksomhed, bør efter udvalgets opfattelse dels bero på karakteren af det pågældende område, dels på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. I den forbindelse bør der navnlig lægges vægt på graden af offentlighed, knyttet til området, forstået på den måde, at jo mere offentligt og frit tilgængeligt området kan siges at være, jo mere tilbageholdende bør man være med at medde-

le tilladelse. Denne opfattelse hænger i første række sammen med det nævnte principielle udgangspunkt: Det bør være politiets opgave at udøve vagtvirksomhed på offentligt område. Endvidere vil formålet med vagtvirksomheden typisk ændre karakter i takt med graden af offentlighed og nærme sig politiets virksomhed, d.v.s. opretholdelse af ro og orden på offentligt sted. Man bør derfor generelt være mere restriktiv med hensyn til at meddele tilladelse til vagtvirksomhed f.eks. på en gågade end i et (overdækket) butikscenter. På samme måde bør der være et forskelligt udgangspunkt for så vidt angår et butikscenter og et forretningslokale, jfr. nedennævnte grove inddeling af offentlige områder i 3 grupper. Endvidere bør der efter udvalgets opfattelse altid være adgang til konkret at kunne forbyde vagtvirksomhed på offentligt område.

Ud fra de anførte synspunkter har udvalget herefter affattet udkastets § 6 og bemærkningerne hertil om den påtænkte administration af bestemmelsen.

Efter § 6, stk. 1, omfatter en autorisation til at udøve virksomhed som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 1, ikke adgang til at udøve vagtvirksomhed på steder, hvortil der er almindelig adgang (offentligt område), medmindre der er givet særlig tilladelse hertil. Udgangspunktet er således, at der alene er adgang til at udøve vagtvirksomhed på privat område.

Vedrørende den stedlige afgrænsning af offentligt område henvises indledningsvis til bemærkningerne til § 1, stk. 1, nr. 1.

Med hensyn til adgangen til at meddele tilladelse til at udøve vagtvirksomhed på offentligt område bør man efter udvalgets opfattelse være yderst tilbageholdende med at meddele en sådan tilladelse for så vidt angår offentlige veje, pladser og steder som f.eks. (gå)gader, jernbane- og busstationer, færgelejer, lufthavne og lignende. Kun hvor der foreligger særlige grunde, bør der (af den lokale politimester) kunne gives tilladelse hertil. Disse særlige grunde kan f.eks. foreligge, såfremt politimesteren finder, at politiet i forbindelse med den almin-

delige politimæssige indsats ikke har ressourcer til at foretage den tilstrækkelige patruljering på et bestemt offentligt område, og at det derfor findes forsvarligt - eventuelt kun for et begrænset tidsrum - at tillade privat vagtvirksomhed på området.

Med hensyn til vagtvirksomhed i butikcentre og forlystelsessteder, herunder på dyrskuer og markedspladser, bør der i videre omfang end for så vidt angår de ovennævnte områder konkret kunne gives tilladelse til at udøve vagtvirksomhed disse steder. Det bemærkes, at såfremt et butikcenter m.v. er aflåst f.eks. uden for forretningernes åbningstid, er der ikke længere tale om et offentligt område, og der kan derfor uden tilladelse udøves vagtvirksomhed på stedet på disse tidspunkter.

Det er endelig som nævnt udvalgets opfattelse, at der i almindelighed generelt i autorisationen bør gives adgang til at udøve vagtvirksomhed i private forretninger og andre lokaler, hvortil der er almindelig adgang, d.v.s. i åbningstiden. I lukketiden er området privat og derfor uden videre omfattet af en autorisation til at udøve vagtvirksomhed som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 1.

Efter § 6, stk. 2, kan justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, til enhver tid bestemme, at vagtvirksomhed ikke må udøves på bestemte offentlige områder. Denne bestemmelse tænkes i første række anvendt til at forbyde ikke-erhvervsmæssig vagtvirksomhed på offentlige områder, jfr. § 1, stk. 2. Bestemmelsen vil således kunne anvendes over for de i bemærkningerne til § 1 nævnte såkaldte borgerværn, der virker på offentligt område. Begrundelsen for et sådant forbud kan dels være, at der har været rejst berettiget kritik af den måde, hvorpå vagtvirksomheden udøves. Begrundelsen kan også - og måske snarere - være, at det bør være politiets opgave at sikre ro og orden på stedet og ikke private borgeres.

Bestemmelsen kan endvidere ud fra tilsvarende begrundelser anvendes i tilfælde, hvor der efter stk. 1 er givet tilladel-

se til at virke på et bestemt offentligt område, f.eks. i et butikscenter. Det må understreges, at et sådant forbud kan udstedes, uanset om vilkårene for udøvelsen af vagtvirksomheden på det pågældende sted eller lovens regler iøvrigt i det konkrete tilfælde er overtrådt. En tilladelse til at udøve vagtvirksomhed på et offentligt område kan således til enhver tid tilbagekaldes. Udvalget skal dog bemærke, at man forudsætter, at bestemmelsen i disse tilfælde vil blive administreret på en sådan måde, at der tages skyldigt hensyn til den pågældende vagtvirksomhed, således at der normalt gives denne et passende varsel til at bringe virksomheden til ophør.

I stk. 1, 2. pkt., foreslås i øvrigt, at en autorisation til at udøve virksomhed som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 1 (tilsyn på privat og offentligt område) ikke omfatter en adgang til som et led i virksomheden at anvende hunde på steder, hvortil der er almindelig adgang (offentligt område), medmindre der er givet særlig tilladelse hertil. Baggrunden for denne bestemmelse er, at der efter udvalgets opfattelse også her bør foreligge særlige grunde, før der gives en vagtvirksomhed tilladelse til at anvende hunde på offentligt område som led i tjenesten. Dette hænger sammen med, at hundens opgave alene bør være at bruge sine sanser og dermed være et hjælpemiddel for vægteren. Den bør derimod ikke kunne anvendes til som fritløbende at eftersøge personer eller gennemtvinge en anholdelse. På den baggrund findes der kun i yderst sjældne tilfælde at være anledning til at bruge hunde på offentligt område. Udvalget forudsætter derfor, at der kun i helt enkeltstående tilfælde vil blive givet en sådan konkret tilladelse af den pågældende politimester. Om anvendelsen af hunde på ubeboede steder og til bevogtning af pladser henvises iøvrigt til hundelovens § 2 og § 3, stk. 5, som der er redegjort for i betænkningens kapitel 3. For så vidt justitsministeriet måtte fastsætte standardvilkår i forbindelse med tilladelser i henhold til disse bestemmelser, forudsætter udvalget, at disse vilkår tillige vil blive stillet i tilknytning til en autorisation, der også omfatter brug af hunde. Om de krav til eventuelle hunde, der iøvrigt foreslås stillet i henhold til denne lov, henvises endelig til bemærkningerne til

§ 9.

Til § 7.

Efter stk. 1, 1. pkt., skal vagtvirksomheden drage omsorg for, at dens personale er godkendt til ansættelse i virksomheden, inden ansættelsen træder i kraft. Efter 2. pkt. kan godkendelse kun meddeles, såfremt den pågældende er fyldt 18 år. Det må understreges, at disse krav kun gælder ansatte i en erhvervsmæssig vagtvirksomhed, medmindre der er truffet bestemmelse om det modsatte i henhold til § 1, stk. 2.

Det kan oplyses, at et tilsvarende godkendelseskrav og alderskrav findes i den svenske og finske lovgivning. I den vesttyske lov skal vagtpersonalet ikke godkendes, men det skal være fyldt 18 år.

Efter stk. 2 kan justitsministeren imidlertid bestemme, at godkendelseskravet og/eller alderskravet efter stk. 1 ikke skal gælde for nærmere angivne grupper af ansatte. Baggrunden herfor er, at det efter udvalgets opfattelse formentlig vil være forsvarligt at undtage f.eks. underordnet kontorpersonale, håndværkere, rengørings- og serveringspersonale samt bude fra alderskravet på de 18 år, idet disse grupper af ansatte alene har rent administrative eller serviceprægede funktioner. De hører med andre ord ikke til det personale, der udfører eller forestår selve vagtvirksomheden som defineret i § 1, stk. 1. Udvalget finder endvidere, at der ud fra tilsvarende synspunkter bør være en adgang til at fastsætte, at visse af de nævnte grupper af ansatte (f.eks. rengørings- og serveringspersonalet) end ikke skal godkendes og dermed ikke være fyldt 18 år.

Det må understreges, at udvalget således forudsætter, at bestemmelsen ikke udnyttes til at undtaget vagtpersonalet fra godkendelses- og alderskravet. Endelig forudsætter udvalget, at i hvert fald kontorpersonalet ikke undtages fra godkendelseskravet, men som nævnt eventuelt fra alderskravet.

Stk. 3 angiver de betingelser, hvorunder godkendelse af en ansættelse iøvrigt kan nægtes. Bestemmelsen svarer til § 3, stk. 1, nr. 6 og 7, 1. led, vedrørende meddelelse af autorisation. Der kan derfor henvises til bemærkningerne hertil ovenfor.

Til § 8 og § 10.

Bestemmelserne indeholder nogle af de regler, der af udvalget foreslås for at nedbringe det meget store antal fejlalarmeringer af politiet. Ifølge oplysninger fra politiet udgjorde fejlalarmeringerne i 1980 ca. 95 pct. af alle alarmeringer, indgået til politiet.

Som den vigtigste regel til at nedbringe antallet af fejlalarmeringer foreslår udvalget i § 8, at alarminformationer fra overfaldsalarmeringsanlæg (se dog undtagelsesbestemmelsen i 2. pkt.) og alarminformationer fra indbrudsalarmeringsanlæg kun må videregives til politiet af personalet i en godkendt alarmcentral. Det er udvalgets opfattelse, at antallet af fejlalarmeringer af politiet herved vil blive reduceret betydeligt. Det kriminalpræventive Råd skønner således, at et sådant krav vil betyde, at ca. 80 pct. af alarmsignalerne til alarmcentralen ikke vil blive videregivet til politiet, idet de vil blive siet fra af alarmcentralen som fejlalarmeringer. Rådet skønner endvidere, at af de alarminformationer, der herefter vil blive videregivet til politiet, vil ca. 25 pct. være ægte. Det er endvidere udvalgets opfattelse på grundlag af vurderinger foretaget af Det kriminalpræventive Råd, at antallet af ægte alarmeringer vil kunne forøges yderligere, såfremt der i medfør af § 10, 2. pkt., fastsættes bestemmelser om personlig observation på den lokalitet, der overvåges, eller om andre tilsvarende forholdsregler inden videregivelse af alarminformationen til politiet, eller såfremt der ^{ter} § 12 fastsættes bestemmelser om gebyr for politiets behandling af fejlalarmeringer eller lignende, jfr. nærmere herom nedenfor.

Det må dog understreges, at de nævnte tal og vurderinger er be-

hæftet med en vis usikkerhed, men at der under alle omstændigheder må antages at blive tale om et væsentligt fald i fejlalarmeringerne, såfremt de nævnte foranstaltninger gennemføres. Skulle dette mod forventning ikke blive tilfældet, er det udvalgets opfattelse, at det bør overvejes at indføre en typegodkendelsesordning for de enkelte alarmeringsanlæg. Udvalget foreslår derfor, at der indføres en hjemmel hertil i § 11, stk. 2. Indtil da vil de typeforskrifter for det enkelte anlæg, der siden 1978 har været under udarbejdelse i et samarbejde mellem Det kriminalpræventive Råd, forsikringsbranchen (SKAFOR) og Elektronikcentralen, og som forventes at foreligge i 1986, kunne være af vejledende karakter. I denne sammenhæng skal dog også nævnes, at udvalget i § 11, stk. 1, foreslår, at der indføres en adgang til at forbyde bestemte typer af overfalds- eller indbrudsalarmeringsanlæg.

Sammenfattende kan det således anføres, at en tilfredsstillende regulering af brugen af alarmeringsanlæg med henblik på en betydelig nedgang i antallet af fejlalarmeringer af politiet efter udvalgets opfattelse formentlig vil kunne tilvejebringes i første række ved kravet i § 8 om, at alarmeringsinformationer kun må videregives til politiet af personalet i en godkendt alarmcentral, samt ved de bestemmelser, der kan træffes i medfør af § 10 og § 12. Skulle denne antagelse ikke holde stik, indeholder § 11 hjemmel til at indføre yderligere foranstaltninger.

Vedrørende § 8 skal iøvrigt understreges, at kravet efter bestemmelsens formål også gælder, selv om alarmeringsanlægget ikke er installeret i tilknytning til en vagtvirksomhed, og i givet fald uanset om denne er erhvervsmæssig eller ej. Bestemmelsen indebærer med andre ord, at ingen lovligt kan installere et af de nævnte alarmeringsanlæg, således at alarminformationen automatisk indføres direkte til politiet. Videregivelsen af alarminformationen skal ske fra en godkendt alarmcentral og ved direkte (telefonisk) kontakt mellem personalet i denne og politiet.

Såfremt der er installeret TV-overvågning af en lokalitet,

vil iagttagelser (anmeldelser) tilvejebragt på denne måde dog kunne videregives direkte til politiet uden om en godkendt alarmcentral, idet der ikke er tale om "alarminformationer fra et indbrudsalarmeringsanlæg", således som dette skal forstås i 1. pkt. Baggrunden herfor er, at der ved TV-overvågningen er mulighed for at sikre sig, at der virkelig foreligger en alarmtilstand (ulovlig indtrængning m.v.), hvorved der ikke er behov for at stille krav om, at alarminformationen kun må videregives af en godkendt alarmcentral. Tilfældet svarer for så vidt til, at observationer på stedet videregives til politiet. Det anførte omfatter også TV-anlæg, der først aktiveres ved indtrængning f.eks. i forbindelse med et automatisk telefonopkald fra den overvågede lokalitet (et sommerhus eller en industriejendom) til en anden lokalitet. Installation af andre tekniske anlæg, f.eks. en mikrofon, vil iøvrigt efter omstændighederne kunne sidestilles med TV-overvågning. Afgørende herfor er, hvorvidt anlægget giver de samme muligheder for at undgå fejlalarmeringer som personlig observation på stedet.

Efter § 8. 2. pkt. kan politiet tillade, at alarminformationer fra overfaldsalarmeringsanlæg indføres direkte til politiet, når særlige politimæssige hensyn taler derfor. Bestemmelsen forudsættes kun anvendt i undtagelsestilfælde, d.v.s. ved behov for særlig hurtig politimæssig indsats under alle forhold.

Efter § 10, 1. pkt., kan justitsministeren fastsætte nærmere bestemmelser om godkendelse af alarmcentraler samt bestemmelser om indretningen og driften af alarmcentraler. Regler om tilbagekaldelse af en godkendelse fastsættes efter § 18.

Bestemmelser vedrørende indretningen af en alarmcentral vil dels kunne omhandle det tekniske udstyr, men også krav til den fysiske sikring af alarmcentralen. Bestemmelser om driften bør omfatte krav til behandlingen af det enkelte alarmsignal samt bestemmelser om service, reparation m.v. af det enkelte alarmeringsanlæg.

Vedrørende § 10. 2. pkt. har udvalget særlig drøftet det spørgsmål, hvorvidt der burde indføres et krav om personlig observation på den lokalitet, der overvåges, inden videregivelsen af alarminformationen til politiet. I den forbindelse kan bl.a. nævnes, at Securitas i det storkøbenhavnske område først videregiver en alarm til politiet, når en af selskabets alarmpatruljer på alarmstedet har konstateret, at der er tale om en ægte alarm. Denne ordning, der har virket fra omkring 1976, gælder dog kun hverdage fra kl. 6 - 20 og lørdage fra kl. 6 - 14.

Udvalget har ikke ment at burde foreslå, at et sådant krav gøres obligatorisk i lovteksten. Det afgørende bør være, hvorvidt der alt taget i betragtning er truffet rimelige forholdsregler med henblik på at sikre, at der ikke bliver tale om en fejlalarmering af politiet. Således vil andre iværksatte foranstaltninger, som den tekniske udvikling muliggør, f.eks. TV-overvågning, kunne gøre det ud for personlig observation, jfr. ordet "tilsvarende" forholdsregler. Endvidere vil det i visse tilfælde kunne være rimeligt, at der tages hensyn til f.eks. de geografiske forhold og afstande, antallet af hidtidige fejlalarmeringer og karakteren af alarmstedet (store værdier m.v.). Disse forhold skal dog sammenholdes med politiets ressourcer. Udvalget forudsætter derfor, at der ved udformningen af de administrative bestemmelser i henhold til § 10 lokalt skal kunne tages de nævnte hensyn. Udvalget forudsætter dog samtidig, at den nævnte ordning i det storkøbenhavnske område overføres til andre dele af landet og også udvides til andre tidspunkter end dagtimerne på hverdage. Endelig bemærkes, at kompetencen til at træffe bestemmelse om de nævnte forholdsregler som antydnet bør ligge hos det lokale politi, hvortil alarminformationerne indgår.

Til § 9.

Efter § 9 fastsætter justitsministeren nærmere bestemmelser om vagtvirksomhed, herunder om personalets uddannelse, uniformering og legitimation samt krav til hunde, køretøjer og anden udrustning.

Vedrørende spørgsmålet om personalets uddannelse er det udvalgets opfattelse, at der er et klart behov for, at vagtpersonalet har et nøje kendskab til den lovgivning, der har betydning i forbindelse med udøvelsen af vagtvirksomhed, herunder særligt reglerne i retsplejeloven om anholdelse og ransagning, reglerne i straffeloven om nødværge og nødret og reglerne i våbenloven og hundeloven. Det er endvidere udvalgets opfattelse, at det også iøvrigt må anses for ønskeligt, at vagtpersonalet har gennemgået en uddannelse, således at virksomheden kan udøves på faglig kompetent måde.

Det er derfor udvalgets opfattelse, at der bør fastsættes bestemmelser om, at vagtpersonalet inden for en kort tidsfrist skal have gennemgået en nærmere angiven grunduddannelse, der kan opfylde de ovenfor nævnte krav. I Sverige er denne frist sat til 4 måneder. Det er udvalgets opfattelse, at en vægter først bør kunne udføre vagtvirksomhed alene, d.v.s.uden at være sammen med en kollega, når denne grunduddannelse er gennemgået.

Omfanget af uddannelsen bør iøvrigt afhænge af, hvilke former for vagtvirksomhed den enkelte ansatte udfører. I den forbindelse kan nævnes, at vagtpersonalet i visse vagtselskaber i dag gennemgår et grundkursus for vagtfunktionærer (120 timer), der afvikles på 2 specialarbejderskoler. Endvidere findes et kursus for stationære vagter (80 timer). Herudover planlægges kurser for kontrol- og visitationstjeneste og for alarmudrykning og alarmstationstjeneste. Uddannelsesprogrammerne er udarbejdet af det brancheudvalg for uddannelse inden for rengørings-, ejendoms- og sikkerhedsservice, der er nedsat i henhold til loven om erhvervsmæssig uddannelse af specialarbejdere m.fl. og omskoling (lovbekendtgørelse nr. 271 af 2. juni 1971), efter hvis regler uddannelsen iøvrigt gennemføres og finansieres.

Med hensyn til spørgsmålet om eventuelle krav til personalets uniformering kan indledningsvis nævnes, at der i Vesttyskland ikke er generelle forskrifter om, at personalet skal være uni-

formeret. I Sverige er det derimod fastsat, at vægttere skal bære uniform, der klart og utvetydigt adskiller sig fra politiets, og hvis farve skal være godkendt. Endvidere skal uniformen være påsyet et mærke med ordet "Vægttere". Kravet om uniform gælder dog ikke bl.a. butiksdetektiver og livvagter.

Ved afgørelsen af, hvilke krav der bør stilles til personalets uniformering (påklædning), har udvalget lagt vægt på 2 hovedhensyn. For det første, at befolkningen normalt bør kunne se, at der er tale om en ansat i en vagtvirksomhed. For det andet, at påklædningen altid klart skal kunne adskilles fra politiets, således at forveksling undgås. I sidstnævnte henseende har der i udvalget været enighed om, at straffelovens § 132 ikke er tilstrækkelig til at tilgodese det nævnte hensyn, idet denne bestemmelse efter det oplyste fortolkes ret restriktivt. Efter bestemmelsen straffes med bøde den, som forsætligt eller ved uagtsomhed på retsstridig måde benytter kendetegn eller dragt eller efterligninger heraf, som er forbeholdt dansk offentlig myndighed.

Det er herefter udvalgets opfattelse, at de nævnte 2 hensyn fører til, at en vagtvirksomheds vagtpersonale som hovedregel skal bære ensartet påklædning (uniform), og at denne påklædning skal være godkendt i hvert fald med hensyn til farven og udformningen af større beklædningsdele (jakken, overtøjet).

For så vidt angår eventuelle undtagelser fra pligten til at bære uniform, er det udvalgets opfattelse, at kravet ikke bør gælde for butiksdetektiver, idet formålet med denne form for vagtvirksomhed ellers ikke vil kunne tilgodeses. Herudover bør der være en adgang til efter ansøgning at kunne dispensere fra kravet, når der foreligger en særlig begrundelse herfor. I disse tilfælde bør der dog i almindelighed stilles krav om, at vagtpersonalet bærer et nærmere fastsat kendetegn eller mærke, at påklædningen ikke må være sort eller mørkeblå eller iøvrigt kunne forveksles med politiets, og at vagtvirksomheden til enhver tid skal rette sig efter de anvisninger, der måtte blive meddelt vedrørende påklædningen.

Med hensyn til godkendelseskrav til uniformer forudsætter udvalget, at sorte og mørkeblå stoffer ikke vil blive godkendt, og at det iøvrigt som et standardkrav bl.a. vil blive fastsat, at jakken og overtøjet på et bestemt sted skal være påsyet et særligt mærke (som i Sverige) samt et eventuelt firmanavn.

Vedrørende personalets legitimation bemærkes, at vagtpersonalet i Sverige, Finland og Vesttyskland altid skal være i besiddelse af godkendt personlegitimationskort. Kortet skal på forlangende forevises. I Sverige gælder dette dog ikke, såfremt begæringen åbenbart fremsættes "i trakaseringsøjemed". Det er udvalgets opfattelse, at der også i Danmark bør stilles tilsvarende krav om personlegitimationskort.

Hvad angår krav til hunde bør der efter udvalgets opfattelse fastsættes bestemmelser om, at disse med jævne mellemrum skal have bestået en særlig dressurprøve. I den forbindelse kan oplyses, at i Sverige godkendes hunde for et år ad gangen, og en godkendelse kan tilbagekaldes, såfremt hunden ikke længere opfylder betingelserne for godkendelse. Om adgangen til i det hele taget at anvende hunde på offentligt område og andre steder som led i udøvelsen af vagtvirksomhed henvises til bemærkningerne til § 6, stk. 1, 2. pkt.

Om køretøjer bør der fastsættes bestemmelser, der sikrer, at disse ikke kan forveksles med politiets "uniformerede" køretøjer.

Som nævnt i forbindelse med baggrunden for udvalgets nedsættelse gav det forhold, at Securitas som det eneste vagtselskab siden begyndelsen af dette århundrede har haft tilladelse til at udlevere stav (knippel) til sine vægtere, for nogle år tilbage anledning til megen omtale i pressen og en række spørgsmål til justitsministeren.

Udvalget har på denne baggrund nøje overvejet spørgsmålet om, i hvilket omfang vagtpersonalet under en autorisationsordning bør have tilladelse til at bære våben, herunder stav.

Der har i udvalget været enighed om, at vagtpersonalet fortsat ikke - heller ikke under en autorisationsordning - bør have tilladelse til at bære skydevåben.

Udvalget har også været enig om, at den nuværende forskelsbehandling af Securitas og de øvrige vagtselskaber ikke vil kunne opretholdes. Spørgsmålet har derfor været, hvorvidt alle eller ingen vagtvirksomheder skulle have tilladelse til at kunne udlevere stav til sine vægtere.

Om dette spørgsmål skal udvalgets flertal (alle medlemmer med undtagelse af Stig Andersen) udtale følgende:

Ved vurderingen af spørgsmålet bør indgå en lang række forskellige faktorer og hensyn, hvis indbyrdes vægtning og sammenlignelighed det kan være vanskeligt at foretage.

For det første bør indgå, hvorvidt der skønnes behov for, at vægterne besidder stav, og hvorvidt besiddelsen af denne vil kunne indebære dels en sikkerhedsmæssig risiko for vægteren og dels en fare for misbrug af staven fra vægterens side.

Om den faktiske brug af stav har udvalget kun modtaget yderst sparsomme oplysninger fra Securitas, idet selskabet ikke har nogen samlet opgørelse over omfanget af brugen. Selskabet har dog indhentet oplysninger om spørgsmålet fra enkelte geografiske områder, og disse viser, at staven så godt som ikke bruges. Overføres disse oplysninger til landsbasis, tyder de på, at Securitas' vægtere samlet kun anvender staven i ganske få tilfælde årligt. Selskabet har således ikke umiddelbart kunne dokumentere, at der er behov for staven. Hvorvidt det forhold, at det har været kendt, at Securitas¹ vægtere bærer stav, har virket præventivt (og vil virke præventivt) mod overfald og lignende, kan efter sagens natur vanskeligt vurderes. Det kan dog ikke udelukkes, at det har haft (og vil have) en sådan effekt i hvert fald i enkelte tilfælde.

På samme måde forholder det sig, når man skal vurdere, om besiddelsen af stav indebærer en sikkerhedsmæssig risiko for

vægteren forstået på den måde, at den tilskynder til en lignende bevæbning eller andre tilsvarende forholdsregler fra den anden side. Efter flertallets opfattelse kan man ikke helt se bort fra, at denne mulighed eksisterer, og at bevæbningen og (dermed) voldsanvendelsen alt andet lige herved fremmes. Flertallet tillægger dog under alle omstændigheder ikke dette særlige forhold nogen afgørende betydning.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt besiddelsen af stav vil indebære en risiko for misbrug af denne fra vægternes side, er det flertallets vurdering, at denne risiko næppe vil være af et sådant omfang, at den i sig selv vil kunne begrunde, at en vægter ikke må bære stav. Som nævnt har Securitas' vægttere siden begyndelsen af dette århundrede båret stav, og dette har ikke - udvalget bekendt - givet anledning til tilfælde af misbrug, men som nævnt heller ikke til, at staven bruges i nogen nævneværdig udstrækning, hvilket kan være en del af forklaringen herpå. Iøvrigt vil risikoen for misbrug af staven formentlig kunne imødegås, såfremt der udarbejdes en instruks for brugen af denne, hvori det præciseres, at den alene må anvendes i selvforsvar (nødværge), d.v.s. defensivt og ikke offensivt, således at den eksempelvis ikke må bruges til at gennemtvinge en anholdelse. Endvidere kan det i instruksen fastsættes, at enhver brug af staven skal indberettes til politiet med en notits om baggrunden herfor, således at misbrug øjeblikkelig vil føre til inddragelse af staven, ligesom der kan blive spørgsmål om fratagelse af godkendelsen af vægteren. Endelig kan det fastsættes, at en vægter ikke må besidde stav, før undervisning i brugen heraf og de nævnte regler herfor er gennemgået.

Ved bedømmelsen af hele spørgsmålet må det iøvrigt efter flertallets opfattelse tillægges en vis betydning, om der i branchen er et ønske om at kunne besidde stav. Som det fremgår af nedennævnte mindretalsudtalelse, er det opfattelsen hos Rengørings- og Vagtselskabernes Arbejdsgiverforening, at en vægter skal kunne være bevæbnet med stav. Heroverfor står, at de ansattes faglige organisation, Vagt- og Sikkerhedsfunktionærernes Landssammenslutning, har oplyst, at organisatio-

nen finder, at hensynet til vægternes sikkerhed bør tilgodeses på anden vis end ved bevæbning med stav, f.eks. ved at de altid bærer radio, således at de til enhver tid kan komme i kontakt med vagtvirksomheden, kolleger eller politiet. Der er derfor ikke fra organisationens side noget ønske om, at vægterne bærer stav.

Flertallet har endvidere søgt at vurdere, om en generel bevæbning af vægterne med knippel vil kunne flytte grænsen mellem de opgaver, som er - og bør være - politiets på den ene side og de (private) vagtvirksomheders på den anden side. I den forbindelse skal fremhæves, at vægternes opgave i modsætning til politiets ikke omfatter egentlig magtudøvelse, men alene overvågnings- og meldevirksomhed. Flertallet er her af den opfattelse, at en bevæbning med stav vil kunne have som konsekvens, at der i visse tilfælde skabes grundlag for den nævnte grænseflytning på den måde, at vagtvirksomhederne - netop på grund af bevæbningen - vil kunne hævdes at være i stand til at påtage sig opgaver, som efter deres karakter bør overlades til politiet. En sådan - utilsigtet - udvikling vil flertallet finde uheldig og i strid med hensigten med loven, og man finder derfor i den samlede vurdering at burde tillægge dette forhold en ikke uvæsentlig betydning.

Om forholdene i udlandet kan oplyses, at der udvalget bekendt ikke findes andre lande, hvor en vægter ikke kan få tilladelse til at bære stav. I de andre nordiske lande har vægterne således stav. I Norge bærer de sædvanligvis også gaspistol. I Finland kan en vægter endvidere få tilladelse til at bære skydevåben. Flertallet anser ikke disse oplysninger om forholdene i udlandet og især vore nabolande for uden vægt, men skal dog anføre, at de ikke kan bære en selvstændig argumentation, bl.a. fordi forskellige lande imellem kan bero på forskellige grundholdninger, traditioner m.v.

Skal udvalgets flertal herefter på baggrund af det anførte tage stilling til, hvorvidt vægterne under en autorisationsordning bør kunne bære stav, er det ud fra en samlet vurdering af de i sig selv usammenlignelige hensyn flertallets opfattel-

se, at der ikke bør gives vægterne tilladelse til at besidde stav. Flertallet har herved navnlig lagt vagt på, at der ikke er dokumenteret et behov herfor, at vægternes organisation ikke ønsker en sådan bevæbning, og at bevæbningen vil kunne medføre en efter flertallets opfattelse uheldig grænseflytning af opgavefordelingen mellem politiet og de private vagtvirksomheder. Hertil kommer, at det principielle udgangspunkt bør være, at vægterne ikke bevæbnes. Flertallet skal dog understrege, at der i en endelig stillingtagen også må indgå mere politiske overvejelser, som flertallet ikke har foretaget. Endvidere vil de fremtidige erfaringer kunne bevirke, at vægtningen af de forskellige nævnte hensyn forrykkes, således at hele spørgsmålet må gøres til genstand for fornyede overvejelser.

Et mindretal (Stig Andersen) kan tilslutte sig følgende udtalelse, som er fremkommet fra Rengørings- og Vagtselskabernes Arbejdsgiverforening om spørgsmålet:

"Det er foreningens opfattelse, at vagtfunktionærer skal kunne være bevæbnet med stav.

Forudsætningen for denne bevæbning bør være, at vagtfunktionæren har gennemgået en uddannelse, der sikrer, dels at staven kun benyttes i nødværgesituationer, og dels, at den i sådanne situationer anvendes forsvarligt.

Foreningens indstilling motiveres med hensynet til den enkelte vagtfunktionærs personlige sikkerhed, men har tillige en ledelsesmæssig begrundelse: Ved at autorisere brug af stav som det eneste lovlige våben og samtidig lægge brugen i faste, veldefinerede rammer mindskes risikoen for anvendelse af improviserede, alternative våben (stavlygter, nøgleknipper etc.) eller risikable personlige forsvarsmetoder.

Det er følgelig også af hensyn til de personer, der fremprovokerer en nødværgesituation for vagtfunktionæren, at foreningen går ind for bevæbning med stav.

Foreningen finder ikke, at den nævnte bevæbning af vagtfunktionærer på nogen måde kan skabe risiko for en utilsigtet grænseflytning af de opgaver, der efter deres karakter bør overlades til politiet."

Vedrørende udrustning skal endelig anføres, at der efter udvalgets opfattelse bør indføres et forbud mod besiddelse og anvendelse af håndjern.

Til § 11.

Efter stk. 1 kan justitsministeren forbyde anvendelsen af indbrudsvarslingsanlæg.

Vedrørende definitionen af indbrudsvarslingsanlæg henvises til bemærkningerne til § 1, stk. 1, nr. 4.

Det er udvalgets opfattelse på grundlag af bl.a. politiets erfaringer, at aktivering af disse sirener eller kraftigt ringende klokker - udover de ofte betydelige støjgener - medfører uforholdsmæssigt mange henvendelser fra de omkringboende. Da alarmeringstidspunkterne oftest forekommer om natten, er dette endvidere medvirkende til, at ventetiden på personer, der kan afbryde anlæggene, er meget lang med deraf følgende ressourcespild for politiet. Endelig er antallet af fejlalarmeringer fra disse anlæg meget betydeligt. På denne baggrund mener udvalget, at indbrudsvarslingsanlæg bør forbydes, således at videregivelse af alarminformationer til politiet alene lovligt kan ske via godkendte alarmcentraler, jfr. § 8. Da udvalget ikke har turdet udelukke, at det kan være rimeligt med visse (snævre) undtagelser herfra, foreslås forbudet ikke indsat i selve loven, men det overlades til justitsministeren at udstede en bekendtgørelse herom.

løvrigt foreslås det i stk. 1, at der indføres en adgang til at forbyde bestemte typer af overfalds- og indbrudsalarmeringsanlæg. I betragtning af lovens andre regler vil der næppe være det store behov herfor, idet antallet af fejlalarmeringer i rimeligt omfang forudsættes begrænset ved hjælp af påbud og

gebyrer til alarmcentralen efter § 10 og § 12. Det er dog udvalgets opfattelse, at loven bør indeholde en hjemmel til - i nødstilfælde - at udstede sådanne forbud.

Efter stk. 2 kan justitsministeren fastsætte bestemmelser om en typegodkendelsesordning for overfalds- og indbrudsalarmeringsanlæg. Som anført i bemærkningerne til § 8 og § 10 bør en sådan typegodkendelsesordning kun indføres, såfremt de øvrige foreslåede bestemmelser ikke skulle vise sig tilstrækkelige til at opnå en tilfredsstillende nedgang i antallet af fejlalarmeringer af politiet. Endvidere bør det fremhæves, at en typegodkendelsesordning ikke bør etableres, medmindre udbyttet heraf skønnes at stå i et rimeligt forhold til de omkostninger, herunder af administrativ art, der nødvendigvis vil være forbundet hermed.

Til § 12.

Bestemmelsen indeholder en hjemmel for justitsministeren til at fastsætte gebyrer for udstedelsen af autorisationer og godkendelser til dækning af udgifterne ved lovens administration.

Endvidere foreslås som omtalt i bemærkningerne til § 8 og § 10, at der som en af mange forholdsregler (sanktionsmidier) med henblik på at nedbringe antallet af fejlalarmeringer af politiet kan fastsættes bestemmelser om gebyr for politiets behandling af fejlalarmeringer eller lignende. Udtrykket "eller lignende" dækker over, at "fejlalarmeringer" efter de i branchen anvendte definitioner på området ikke omfatter alarmtilstande, der indtræder som følge af bevidst misbrug, de såkaldte falske alarmeringer. Reglerne bør udformes således, at politiet får en adgang til at pålægge gebyrer særligt i tilfælde af gentagne fejlalarmeringer fra et bestemt alarmsted, eller såfremt der iøvrigt i en given periode har været uforholdsmæssig mange fejlalarmeringer m.v. fra en alarmcentral. Gebyret bør i givet fald pålægges vagtvirksomheden. Udvalget forudsætter, at der bliver mulighed for at pålægge gebyrer af en så betragtelig størrelse, at der herigennem skabes incitamentet til at undgå fejlalarmeringer af politiet.

Endelig kan nævnes, at der i den svenske og finske lovgivning findes en (gebyr)bestemmelse i tilfælde af "obefogad larm" til politiet.

Til § 13.

Efter stk. 1 meddeles autorisation til at udøve vagtvirksomhed samt godkendelse af alarmcentraler og ansættelser i en vagtvirksomhed af justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil.

Udvalget forudsætter, at justitsministeren delegerer sin kompetence til politiet, d.v.s. til de lokale politimestre (politidirektøren i København) eller til rigspolitichefen. Ved udformningen af de nærmere bestemmelser herom bør der tilstræbes en så smidig og hurtig administrativ behandling af de enkelte ansøgninger som muligt. Endvidere bør man i sagsbehandlingen gøre brug af det kendskab til den pågældende ansøger, som findes lokalt. Samtidig bør det sikres, at der følges en ensartet praksis i hele landet, og at den pågældende myndighed har de fornødne ressourcer, herunder af teknisk art, som behandlingen af den enkelte type ansøgning kræver.

Efter stk. 2 fastsætter justitsministeren i øvrigt bestemmelser om lovens administration. Disse regler skal bl.a. omfatte bestemmelser om ansøgninger om autorisation og godkendelse og om behandlingen heraf m.v.

Til §§ 14-16.

Udkastets regler om fratagelse af autorisation er i det væsentlige affattet i overensstemmelse med de tilsvarende regler i anden lovgivning.

Til bestemmelserne skal bemærkes, at muligheden for retsafgørelse ikke udelukker muligheden for almindelig administrativ rekurs, og at fristen i § 15, stk. 1, 2. pkt., i givet fald

skal regnes Era rekursmyndighedens afgørelse.

Det må iøvrigt understreges, at lovens regler om fratagelse suppleres af straffelovens § 79, stk. 1, 1. pkt., hvorefter en autorisation og en godkendelse ved dom for strafbart forhold kan frakendes, såfremt det udviste forhold begrundes en nærliggende fare for misbrug af stillingen.

Til § 17.

Bestemmelsen i stk. 1 er affattet i overensstemmelse med tilsvarende bestemmelser i anden lovgivning.

Reglen i stk. 2 indeholder en adgang til under visse betingelser at fortsætte vagtvirksomheden, selv om en autorisation er bortfaldet. En tilsvarende bestemmelse findes i næringsloven (§ 8), restaurationsloven (§ 8) og marskandiserloven (§ 7).

Vedrørende stk. 2 må iøvrigt understreges, at såfremt vagtvirksomheden i den nævnte afviklingsperiode overtræder de (oprindeligt) meddelte vilkår for autorisation eller bestemmelser fastsat i henhold til loven, vil adgangen til at fortsætte vagtvirksomheden kunne bringes til ophør efter fratagelsesreglerne i § 14 og § 15.

Til § 18.

Efter bestemmelsen fastsætter justitsministeren regler om tilbagekaldelse af en godkendelse af en alarmcentral.

En tilbagekaldelse af en godkendelse af en alarmcentral påregnes kun at kunne blive aktuel i de formentlig sjældne tilfælde, hvor pålæg til driften af alarmcentralen og bestemmelser truffet i medfør af § 10 og § 12 har vist sig utilstrækkelige til at undgå for mange fejlalarmeringer. Bestemmelserne om tilbagekaldelse af en godkendelse forudsættes i øvrigt udformet efter de samme principper som angivet i § 14 og § 15. Endvidere kan nævnes, at en eventuel autorisation til at udfø-

re vagtvirksomhed som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 4, i givet fald vil kunne fratages efter § 14, ligesom en forlængelse af autorisationen vil kunne nægtes, når de højst 5 år er gået, jfr. § 5.

Til § 19.

Bestemmelsen indeholder en hjemmel for politiet til uden retskendelse at foretage husundersøgelse af en vagtvirksomhed for at føre det nødvendige tilsyn med virksomhedens udøvelse. Bestemmelsen er formuleret på tilsvarende måde som i anden lovgivning, der hjemler husundersøgelse uden retskendelse. Der henvises i den forbindelse til betænkning nr. 1039/1985 om tvangsindgreb uden for strafferetsplejen.

Lægges der hindringer i vejen for en husundersøgelse efter § 19, vil dette kunne indebære en overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 3, hvor straffen er hæfte eller bøde eller under skærpene omstændigheder fængsel indtil 6 måneder.

Efter den svenske lov skal der foretages inspektion af vagtvirksomheden, når der findes anledning hertil, dog mindst en gang hvert andet år. Udvalget har ikke fundet det nødvendigt, at der indsættes en tilsvarende bestemmelse i den danske lovtekst. Det er dog udvalgets opfattelse, at enhver vagtvirksomhed bør underkastes regelmæssigt tilsyn til kontrol af, om virksomheden overholder de fastsatte vilkår og regler, og udvalget forudsætter derfor, at loven vil blive administreret i overensstemmelse hermed.

Til § 20.

Det foreslås, at strafferammen for overtrædelse af loven bliver bøde. Det følger af straffelovens § 21, stk. 3, at forsøg på overtrædelse af loven herefter ikke er strafbart.

Forbeholdet om, at højere straf kan være forskyldt efter anden lovgivning, henviser specielt til straffelovens § 131, hvorefter straffen er bøde eller hæfte indtil 3 måneder eller under

skærpende omstændigheder fængsel i samme tid for den, som uden offentlig bemyndigelse udøver en virksomhed, til hvilken en sådan kræves, eller vedblivende udøver en virksomhed, til hvilken retten er ham frakendt.

Det følger af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 1. at sagerne skal behandles som politisager. I stk. 4 foreslås imidlertid, at der skal være samme adgang til at ransage som i statsadvokatsager.

Til § 21 og § 22.

Bestemmelserne indeholder hjemmel til at fastsætte overgangsregler i forbindelse med lovens ikrafttræden samt sædvanligt forbehold vedrørende Færøerne og Grønland.

Udvalget forudsætter, at der bliver tale om en relativ kort overgangsperiode for de ved lovens ikrafttræden eksisterende vagtvirksomheder. Dette gælder ikke mindst for så vidt angår de regler, som udvalget foreslår med henblik på at nedbringe det meget store antal fejlalarmeringer af politiet.

Bilag.Beskrivelse af forholdene i en række andre lande.Sverige.

I 1951 blev der indført en frivillig autorisationsordning for vagtselskaber i Sverige. I 1974 blev autorisation gjort obligatorisk. Dette skete ved en lov om "bevakningsföretag" (1974:191). I 1980 blev loven ændret på en række punkter (lov nr. 1980:588)

Lovens § 1 indeholder følgende definition af "bevakningsföretag":

"Med bevakningsföretag avses i denna lag den som yrkesmässigt åtar sig att för annans räkning bevaka fastighet, anläggning, viss verksamhet, offentlig tillställning eller något annat sådant eller också att bevaka enskild person för dennes skydd.

Lagen galler inte bevakning som utförs av statlig eller kommunal myndighet. Den galler inte heller bevakning som utförs av enskild person, om denne endast fullgör uppdrag med stöd av ett förordnande som har meddelats honom av en myndighet enligt en bestämmelse i lag."

Loven omfatter både fysiske og juridiske personer, men vedrører ikke den virksomhed, der udføres ved hjælp af alarmeringsanlæg, jfr. herom nedenfor.

Kravet om "yrkesmässigt" indebærer, at virksomheden skal have en vis varighed og omfang. Kravet om "för annans räkning" indebærer, at selskaber, som udfører vagtvirksomhed ved sit eget personale, ikke er omfattet af loven.

Lovens § 3 lyder således:

"Auktorisation får beviljas endast om det kan antas att verksamheten

1. blir bedriven på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt och i övrigt i överensstämmelse med god sed inom branschen.
2. inte kommer att få en från allmän synpunkt olämplig inriktning.

Vid prövning enligt förstå stycket skall särskilt beaktas att företaget har en lämplig organisation och planläggning av sin verksamhet.

För auktorisation kraves också att företaget har utsett en person som foreståndare för verksamheten."

I de administrative forskrifter i tilknytning hertil hedder det, at selskabet skal have erfaring og indsigt i den form for vagtvirksomhed, som der søges autorisation til. Af kravet om "god sed inom branschen" følger i øvrigt, at vagtvirksomheden ikke trænger sig ind på politiets arbejdsområde, eller at udførelsen eller reklamen giver borgerne det fejlagtige indtryk, at selskabet har overtaget en ren politifunktion, eller at selskabets virksomhed kan sidestilles med politiets.

De ansatte i en vagtvirksomhed skal godkendes, og i den forbindelse stilles der forskellige vandels- og egnethedskrav. Godkendelseskravet gælder også for den daglige leder af virksomheden og andre medlemmer af ledelsen. Betingelserne for godkendelse af disse grupper er i øvrigt strengere end for de almindeligt ansatte.

Autorisation meddeles af lensstyrelsen i det len, hvor selskabets ledelse har sæde. Det er også lensstyrelsen, der foretager godkendelse af ansatte og ledelse. Lensstyrelsen har ret til at inspicere en autoriseret vagtvirksomhed, og en sådan inspektion skal foretages mindst hvert andet år. En autorisation og en godkendelse kan tilbagekaldes, "når i denna lag angiven förutsättning för sådant beslut ej längre foreligger eller det i övrigt finns särskild anledning **därtill**."

Med hjemmel i loven har Rikspolisstyrelsen udstedt bestemmelser bl.a. om uddannelse af vægttere. Efter disse skal en vægter have gennemgået en fuldstændig grunduddannelse 4 måneder efter ansættelsen. Gennemførelsen af uddannelsen forestås af vagtvirksomhederne.

Der findes i dag ca. 10.000 vægttere fordelt på ca. 100 selskaber i Sverige. Det antages, at indførelsen af den obligatoriske autorisationsordning i 1974 betød en halvering af antallet af selskaber, mens der ikke skete en reduktion i den samlede udførte vagtvirksomhed.

For så vidt angår Sverige kan endvidere nævnes, at der her også findes en lov om "ordningsvakter". Denne vedrører personer, som ikke er ansat som polititjenestemænd, men som "förordnas att som ordningsvakt medverka till att upprätthålla allmän ordning." Disse ordningsvakter antages således til gøre tjeneste på bestemte offentlige områder og er i øvrigt underlagt politiet i det distrikt, hvor vedkommende gør tjeneste.

Endelig findes der i Sverige en lov om alarmeringsanlæg ("lag med vissa bestämmelser om larmanläggningar m.m."). Loven trådte i kraft den 1. juli 1984. Efter denne kræves der tilladelse ("tillstånd") til at drive "larminstallationsverksamhet". I øvrigt findes der i loven bl.a. følgende bestemmelser:

"Obefogade larm.

7§. Vid bedömningen av om uttryckning skall göras eller annan åtgärd (= foranstaltning) skall vidtas med anledning av ett larm bör polismyndigheten, om åtgärden skulle leda till att andra uppgifter eftersätts, beakta om anläggningen tidigare i stor omfattning har föranlett onödiga insatser från polisens sida.

8§. Har en polisutryckning gjorts med anledning av ett larm och kan det antas att larmet har utlösts av misstag eller att det har orsakats av andra brister i fråga om anläggningens skötsel (= drift) eller utrustning, får polismyndigheten fö-

relägga larminnehavaren att vidta åtgärder för att förebygga upprepande (= gentagelse) .

Föranleder larm från anläggningen polisutryckning efter det att ett föreläggande enligt första stycket har utfärdats och har inte larminnehavaren dessförinnan visat att han har fullgjort vad som har förelagts honom, skall han betala kostnaden för utryckningen, om det inte är uppenbart oskäligt. Fråga om sådan ersättningskyldighet prövas av polismyndigheten.

Är i sådana fall som avses i första eller andra stycket larmanläggningen ansluten till larmmottagare hos polisen, kan polismyndigheten, enligt närmare föreskrifter som regeringen meddelar, besluta att anläggningen inte längre skall få vara ansluten."

Norge.

I Norge findes der ikke særlige regler, der regulerer den virksomhed, som udføres af private vagtselskaber, herunder således heller ikke en autorisationsordning. Der findes i dag ca. 50 vagtselskaber i Norge med godt 3.000 ansatte.

Et udvalg har været nedsat med henblik på at vurdere de private vagtselskabers virksomhed og tjenester m.v. Dette udvalg afgav sin udredning i juni 1984 (NOU 1984:24, 65 sider).

Udvalget foreslår, at der ved lov indføres en godkendelsesordning for privat vagtvirksomhed, og at der i den forbindelse fastsættes krav til vagtselskabernes organisation og kompetence, vandelskrav til både ledelse og ansatte, samt krav til vægteres uddannelse, uniformering, udrustning, brug af hunde m.v. Udvalget foreslår bl.a., at vagtselskaberne pålægges at indføre en obligatorisk mindsteuddannelse af vagtpersonalet, at der indføres en uniformspligt (med visse undtagelser), og at brugen af hunde begrænses og undergives en godkendelsesordning. Adgangen for vægterne til at besidde gaspistol og knippel foreslås opretholdt i forbindelse med en skærpelse af vilkårene herfor, mens besiddelse af håndjern foreslås for-

budt. I dag har ca. 80 pct. af vægterne tilladelse til at bære gaspistol, og ca. 85 pct. tilladelse til at bære knippel. I øvrigt er det udvalgets generelle opfattelse, at det bør være politiets opgave at opretholde ro og orden i samfundet, og at vægternes opgave primært bør være at observere og rapportere.

Det norske udvalg har i overensstemmelse med sit kommissorium ikke udarbejdet et lovforslag om private vagtselskabers virksomhed og tjenester m.v.

Finland.

Fra 1944 har der i Finland i henhold til en forordning været et krav om tilladelse til at drive vagtvirksomhed. Forordningen blev afløst af lov nr. 237 af 4. marts 1983 om "bevakningsföretag", der trådte i kraft den 1. oktober 1983.

Bevakningsföretag defineres i § 1 således:

"Med drivande av bevakningsföretag avses i denna lag yrkesmässig, på uppdragsavtal baserad verksamhet som består i bevakning av egendom eller skyddande av någons personliga integritet."

Loven omfatter ikke vagtvirksomhed ved egne ansatte.

Efter loven er det et krav, at vagtvirksomheden drives på en sådan måde, at virksomheden ikke vanskeliggør de opgaver, myndighederne har med hensyn til at opretholde almindelig orden og sikkerhed.

Loven administreres af indenrigsministeriet, mens tilladelse til vagtvirksomhed gives af lensstyrelsen i det len, hvor forretningsstedet ligger. Lensstyrelsen foretager også godkendelse af "ansvarig foreståndare" og er tillige tilsynsmyndighed sammen med politiet.

Vægterne skal godkendes af politiet efter nærmere fastsatte

kriterier. Endvidere findes der bestemmelser om vægternes uddannelse, udrustning, uniformering, personlegitimation m.v. samt brug af hunde.

Der er i Finland givet ca. 200 tilladelser til at drive vagtvirksomhed.

Endelig kan nævnes, at der i Finland findes en slags gebyrbestemmelse i forbindelse med en "obefogad alarm".

Holland.

I Holland har der siden 1930'erne været en godkendelsesordning for de private vagtselskaber. Tilladelser til at drive vagtvirksomhed gives af justitsministeriet for normalt 2 år ad gangen efter høring af det lokale politi. Der gælder også en godkendelsesordning for de ansatte, der skal have gennemgået en relevant uddannelse, bære uniform og være i besiddelse af personlegitimationskort. De ansatte må ikke bære skydevåben. Eventuelle hunde skal være godkendt og må kun benyttes med fører.

Vesttyskland.

Efter den vesttyske næringslovgivning kræves der offentlig tilladelse til at drive vagtvirksomhed ("Bewachungsgewerbe"). Denne defineres som enhver selvstændig erhvervsudøvelse, der går ud på kontraktmæssig forpligtelse til ved konstant eller regelmæssig overvågning at beskytte person eller ejendom mod almen fare eller beskytte andres rettigheder mod tredjemands uretmæssige indgreb.

Der stilles visse økonomiske og vandelsmæssige krav for at få tilladelse til at drive vagtvirksomhed. Derimod stilles der ingen uddannelseskrav til de ansatte. Disse skal dog være fyldt 18 år. Der er ingen generel uniformspligt, men de ansatte skal være i besiddelse af personlegitimationskort. De ansatte har efter de almindelige regler i våbenlovgivningen adgang til at opnå tilladelse til at bære skydevåben. Vægter-

ne har dog ikke videre beføjelser end andre private borgere.

Storbritannien.

Efter gældende lovgivning kræves der i Storbritannien ikke tilladelse til at påbegynde privat vagtvirksomhed, og der er heller ikke regler om kontrol med virksomheden eller bestemmelser om eller krav til personer, der udfører vagtvirksomhed. Vægttere har ikke større beføjelser end andre almindelige borgere.

På baggrund af et høringsnotat udarbejdet i 1979 af Home Office har spørgsmålet om lovregulering af den private sikkerhedsindustri været vurderet. Regeringen har afvist en sådan regulering, idet det efter dens opfattelse ville være mere fordelagtigt at støtte og opmuntre til selvjustits inden for branchen.

Der antages at være ca. 7.800 private vagtselskaber i England og Wales med ca. 40.000 ansatte. Ca. 60 selskaber med ca. 32.000 ansatte er tilknyttet BSIA (The British Security Industry Association Ltd.). BSIA har i 1982 oprettet et internt apparat med opgave at kontrollere, at dens regler for bl.a. rekruttering og uddannelse af vægttere følges af medlemsvirksomhederne.

